

bokselskap.no, Oslo 2018

Alexander L. Kielland: *Tre Par*

Teksten i bokselskap.no følger 1. utgave, 1886 (København/Gyldendal).

Digitaliseringen er basert på fil mottatt fra Nasjonalbiblioteket (nb.no)

ISBN: 978-82-8319-396-1 (digital, bokselskap.no), 978-82-8319-397-8 (epub),

978-82-8319-398-5 (mobi)

Teksten er lastet ned fra bokselskap.no

Alexander L. Kielland

Tre Par

Lystspil i 3 Akter

bokselskap.no

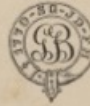
Oslo 2018

Alexander L. Kielland.

TRE PAR.

LYSTSPIL I 3 AKTER.

KJØBENHAVN.

GYLDENDALSKE BOGHADEL FORLAG (F. HEGEL & SØN)

TRYKT HOS J. JØRGENSEN & CO.

1886

Personer:

Theodor Sandberg.

Fru Johanne Sandberg.

Ludvig Friedemann.

Fru Laura Friedemann.

Jens Waage.

Frøken Svendsen.

Sandbergs Pige.

1ste Akt.

[7] Sandbergs Dagligstue. Et stort Vindu paa Bagvæggen med Blomster foran; ude er der Maaneskin og Sne paa Trærene. Indgangsdøren fra Entréen tilhøire (for Tilskuerne) paa Bagvæggen, Tilvenstre Dør til Soveværelserne, tilhøire til Kontor og Spisestue. Fremme tilvenstre en Chaiselongue ud fra Væggen med store Bladplanter bagom; midt paa høire Væg er Kaminen med Speil, Lænestole foran. Der er fra først af ikke andet Lys i Stuen end Skjæret fra Kaminen. Fru Sandberg ligger paa Sofaen; Sandberg dybt nede i en Lænestol foran Ilden.

Fru Johanne.

Theodor! – sover du?

Sandberg.

Ja.

Fru Johanne.

Men jeg ser det blinke i Cigaren.

Sandberg.

Jeg røger i Søvne.

Fru Johanne.

Der er noget, jeg har saadan Lyst til.

[8] **Sandberg.**

Behøver jeg at være med?

Fru Johanne.

Ja – du maa være med.

Sandberg.

Er det meget besværligt?

Fru Johanne.

Nei – og saa er det saa morsomt; – ja du vil ogsaa mere dig, – det er jeg vis paa.

Sandberg.

Tak, jeg har det meget godt, saa for min Skyld behøver du ikke –

Fru Johanne.

Men sig – Theodor! – synes du ikke, at vi har det lidt – lidt døsigt saadan om Eftermiddagen?

Sandberg.

Jo – frygteligt!

Fru Johanne.

Ja jeg for mit Vedkommende – jeg trænger til at friske mig op, lufte mig ud, – lidt Fart, – lidt Afvexling –

Sandberg (*ganske vaagen*).

Du ogsaa! – det er netop min stadige Tanke; vi gaar tilgrunde beggeto – ja [9] allesammen herhjemme af Mangel paa Liv – paa Afvexling –

Fru Johanne (*reiser sig*).

Jeg tror, det er vor egen Skyld.

Sandberg.

Det mener jeg ogsaa.

Fru Johanne.

Vi har jo vor Frihed; – vi kan gjøre, hvad vi vil.

Sandberg.

Men vi gjør det ikke.

Fru Johanne (*gaar mod Vinduet*).

Tænke sig, at vi – unge Mennesker – sidder her i Ovnskrogen og smaakoger; mens Maanen skinner og Kanebjælderne ringler, og Isen ligger fristende blank henover Vandet. Ved du – Theodor! ingenting er saa fristende for mig som Is!

Sandberg.

– fristende? – til hvad?

Fru Johanne.

– til – til Glæde – og

Sandberg.

– og Forelskelse?

Fru Johanne.

– nuvel! du gamle Uhyre! hvis du absolut ^[10] skal kalde det for noget. (*bøier sig over hans Stol.*) Henover Isen, vel indpakket, tæt indtil hinanden, raske Heste, Bjældeklang – og saa Maaneskin! – aa!

Sandberg.

Tal aldrig om det – Johanne! – det er fortvivlet at tænke paa.

Fru Johanne.

– fortvivlet – hvorfor?

Sandberg.

Fordi alt det der er langt tilbage blandt Minderne, – tabt bag den Vogn, som hedder Bryllupsvognen.

Fru Johanne.

Snak Theodor! – det er vor egen Skyld; vi lever for ensformigt, – altfor skikkelig.

Sandberg.

Ja – det ved Gud, vi gjør.

Fru Johanne.

Vi optages for meget af os selv – og af lille Carl; dette adstadige Familieliv afstænger os fra Verden; – det vi trænger til, er –

Sandberg.

Jeg skal sige dig det, vi trænger til mere Frihed.

Fru Johanne.

– eller til at bruge den, vi har. Kom ^[11] lad Slæden spænde for, saa kører du mig en Tur; – det var det, jeg vilde bede dig om.

Sandberg.

– vi to? – sammen?

Fru Johanne.

Javist – Theodor! – vel indpakket, tæt ind til hinanden – kom!

Sandberg.

Men jeg synes, du talte om Afvexling?

Fru Johanne (*ler*).

Er det da ikke en Afvexling mod disse Kaminaftener?

Sandberg.

– og Frihed?

Fru Johanne.

O – der er ingen Følelse saa herligt frigjørende som at fare henover Sneen som klingrende Skygger.

Sandberg.

– men vi to? – bestandigt vi to?

Fru Johanne.

– naturligvis.

(Pigen bringer Lamperne.)

Fru Johanne *(ser paa sin Mand).*

Ah! jeg forstaar; – vi misforstaar hinanden. *(hun ordner Gardinerne ved Vinduet, indtil Pigen er gaaet ud).* Du ^[12] tænker paa Afvexling i Selskabet, – mere Frihed i saa Henseende –

Sandberg.

Det forekom mig nok lidt besynderligt, at vi var saa enige.

Fru Johanne.

Og du kunde tro, at jeg –

Sandberg.

Kjære! jeg saa dig jo ikke; – her var næsten mørkt; og fra først af halvsov jeg – – véd du!

Fru Johanne.

– og saa var det formodentlig dine skønne Drømme, du fortsatte – *(hun ruller sit Sybord frem foran Kaminen, sætter Ovnkjærmen for og ordner sit Arbeide).*

Sandberg *(reiser sig).*

Hm! – Skal vi alt have Lamperne; *(ser paa uhret over Kaminen)* – snart syv! – saa har jeg alligevel maaske sovet ordentlig; – Frøken Svendsen kommer herud; jeg vil se hendes Bøger for disse Maaneder; det er endnu saa uvant med Damer i Forretningen. Vil du sende hende ind i Kontoret, naar hun kommer.

Fru Johanne.

Og min Kanefart?

Sandberg.

– vor Kanefart! – hør Johanne! vilde ^[13] du ikke finde det latterligt, om vi to satte os i Slæden, bare forat kjøre sammen i Maaneskin?

Fru Johanne.

Ikke det ringeste.

Sandberg.

Men vilde du ikke heller kjøre med en anden?

Fru Johanne.

Vilde du heller med en anden?

Sandberg.

Nuvel – om saa var? – bliv ikke vred; men der er forskellige Ting, jeg er begyndt at tænke over i det siste –

Fru Johanne.

– efterat Waage kom hjem fra Paris.

Sandberg.

Paa ingen Maade! – jeg lader mig ikke paavirke af nogen; – og desuden behøver jeg ikke at lære Paris af Jens Waage. Jeg har igrunden altid været opmærksom paa Manglerne ved den selskabelige Ordning herhjemme.

Fru Johanne.

Det har jeg dog ikke mærket før.

Sandberg.

Du skulde ikke le – min Ven! – det er sgu alvorligt nok! – og du føler det selv, [14] uden at du ved af det. Denne Ledhed og Kjedhed, denne Trang til noget andet – alt dette kommer af noget forkert, som ligger – dybt nede i Samfundet – ligesom Dragen paa Bunden af Brønden; og denne Drage – den hedder –

Fru Johanne.

– Dragen hedder?

Sandberg.

Ægteskabet.

Fru Johanne.

Jeg kunde næsten tænke det. Hvis du havde Tid til at læse lidt mere – Theodor! vilde du se, at denne moderne Snak om Ægteskabet kun er en ny Form for de gamle Uartigheder mod os Kvinder.

Sandberg.

Jeg bryder mig ikke det ringeste om Literaturen, – det vil da sige: undtagen den franske; men jeg – ser du! jeg studerer Livet paa nært Hold; min Forretning aabner mig langt rigere Anledning til at kjende Menneskene, end de har – disse Forfattere, der leve kummerligen af at efterligne hverandre.

Fru Johanne.

Det klæder dig ikke at tale ondt om Literaturen; – du ved, jeg har al Agtelse for din grundige Uddannelse som Kjøbmand; men ^[15] du maa dog indrømme, at i rent literære Spørgsmaal, om Bøger –

Sandberg.

Undskyld, at jeg afbryder dig. Jeg ved, hvad der kommer, jeg hører ham allerede. Bare du nævner Bøger eller Lærdom, saa kommer han; – det er akkurat som i de nye Operaer: ikke før begynder Motivet at snøвле nede i Fagotterne, før du har den tilhørende Fyr oppe i Kulissen; – nu er det Friedemann, som skal frem, – den lærde Friedemann, den aandrige Friedemann, – din Friedemann.

Fru Johanne (*ler*).

Stakkels Friedemann – skal han nu frem igjen. Hvad du dog er for en Hykler – Theodor!

Sandberg.

Jeg?

Fru Johanne.

Ja just du! – naar Friedemann er her, skinner du saa blid som Solen; men er han borte, ved du ikke alt det onde, du skal lade regne over ham.

Sandberg (*sætter sig hos hende*).

Jeg maa jo være elskværdig mod dine Venner, naar de besøger dig.

[16] Fru Johanne.

Nei – nei! – det skal ikke lykkes dig; – jeg mærker, hvor du vil hen; – du vil lade, somom han kommer for min Skyld; men Sagen er, at han trykker dig.

Sandberg.

Fruens Ven øver næsten altid et vist Tryk paa Herren.

Fru Johanne.

Nonsens Theodor! – du føler hans Overlegenhed.

Sandberg (*reiser sig*).

Paa ingen Maade! – saadan en Smule Sproglærer, som er rig nok ved sin Kones Penge til at kaste sin Tid væk, skrive Bøger, intet Menneske læser – undtagen du. Bah! – Vers! det skrev vi alle i vor Ungdom.

Fru Johanne.

Det begynder alle Mandfolk at sige, – har jeg lagt Mærke til; – du ogsaa? Theodor!

Sandberg (*lidt forvirret*).

Ja – det vil sige, jeg prøvede naturligvis ogsaa.

Fru Johanne.

Hvorledes blev de – du! – dine Vers – hvad?

[17] Sandberg (*flot*).

Saadanne Vers ere alle lige slette; den, som brænder dem først, forstaar Kunsten best.

Fru Johanne.

Dine gav vist et vældigt Baal – Theodor.

Sandberg (*fornærmet*).

Aa – du overser mig kanske vel meget – Johanne!

Fru Johanne.

Men Kjære! – det er jo Spøg. Du kan ikke sige, jeg overser dig, fordi jeg paastaar, at Ludvig Friedemann i visse Ting er dig overlegen.

Sandberg.

– overlegen – overlegen – Friedemann! – bah! – nei jeg skal nævne dig en, som jeg begynder at finde overlegen i visse Ting –

Fru Johanne.

Jens Waage.

Sandberg.

Paa ingen Maade! paa ingensomhelst Maade! Det er ogsaa noget, du har lært af Friedemann: at komme stikkende midt inde i Samtalen med et Ord, som sletikke passer. Nei du! – den, som jeg begynder at finde overlegen, det er du selv – min Ven!

[18] Fru Johanne.

Jeg? – kom sæt dig, lad mig høre.

Sandberg.

Før – i Mørkningen, da jeg misforstod dig –

Fru Johanne.

– da du var saa afskyelig –

Sandberg.

– da du blev saa fornærmet, fordi jeg kunde tro –

Fru Johanne.

Ja ved du hvad! tænke, at jeg skulde have Lyst til at bytte –

Sandberg.

– da var det just.

Fru Johanne.

– hvilket?

Sandberg.

– da var det just, du var overlegen.

Fru Johanne.

Men Kjære! – vi er overlegne – vi Kvinder i det Stykke, fordi vi aldrig tænker saa – saa urent.

Sandberg (*ler*).

Nei nu er Turen til dig at misforstaa: du er mig overlegen, fordi du er gaaet langt forbi ^[19] mig. Saaledes som jeg ønskede og drømte det, saaledes har du allerede for længe siden indrettet dig. Og saa dertil denne krænkede Mine: at jeg kunde tro om dig ...! jo du er virkelig overlegen – Johanne! – just du!

Fru Johanne.

Hvad er det for utaalelige Ord, du bruger: indrettet mig –? – hvad mener du?

Sandberg.

Hør nu: naar jeg i min store Troskyldighed –

Fru Johanne.

i din – hvilket?

Sandberg.

– i min overordentlig store Troskyldighed sidder og drømmer om lidt mere Frihed, lidt mere Afvexling, saa har du allerede realiseret Drømmen for dit Vedkommende: du har Frihed, og du bruger den; du har Afvexling, – du har din Friedemann.

Fru Johanne (*smiler*).

Er han nu der igjen; – du er da vel ikke –?

Sandberg (*foran Speilet*).

Haha! paa Friedemann! nei – min Pige! – og jeg er desuden saa fuldstændig enig ^[20] med dig, – ikke netop i Valget af Personen, – hver sin Smag; men i Principet –

Fru Johanne.

Du er bleven saa frivol – synes jeg –

Sandberg.

Sagen er, – som du selv sagde, før Lamperne kom, vi lever for skikkelig – især vi unge Ægtemænd; – paa den ene Side passer Konerne paa os som sande Natvægttere; og saa er de unge Piger saa bange, at de skriger bare man ser stivt paa dem.

Fru Johanne.

Det har jeg dog aldrig hørt – Theodor!

Sandberg.

Nei – jeg har været dum hidtil, Man bør indrette sig som du med Friedemann.

Fru Johanne.

Der er – det kan jeg forsikre dig – fra min Side intet iveien for, at du indretter dig – som du kalder det – med Laura –

Sandberg.

Fordi du ved, jeg kan ikke lide Fru Friedemann! – men sæt, det var en anden – en, som jeg syntes godt – meget godt om, hvad vilde du sige til det?

Fru Johanne.

Hvis Forholdet var som mellem Ludvig ^[21] Friedemann og mig, vilde jeg visselig ingenting sige. Men jeg kjender dig; du vilde ikke nøies med det; du vilde

bestandigt gaa videre og videre, – jo du vilde; for saadan er I Mandfolk.

Sandberg.

Undskyld – hvad Kjøen er Friedemann?

Fru Johanne.

Han er Intetkjøn – det vil sige for mig; og derfor er han behagelig; men du har faaet nogle væmmelige Ideer hjemført fra Boulevarderne.

Sandberg.

Du blir vred bare ved Tanken.

Fru Johanne.

Det er ikke det; men du ærter mig; du taler, somom vi allerede vare kjede af hinanden.

Sandberg.

Du siger allerede; altsaa mener du selv, det maa komme engang. Men det er just det, jeg vil forebygge. Ser du: vi lever for intimt – vi Ægtefolk hertillands, vi slider ligesom for meget paa hinanden; – et Ægteskab – lad mig forklare dig, hvorledes et Ægteskab bør være; – der er Kanebjælder! – de kjører op for Døren; – det maa være Friedemann; jeg kjender Klokkespillet. Se nu, hvor heldig du er: saasnaart du er lidt ^[22] utilfreds med mig, strax er den anden ved Haanden.

Fru Johanne.

Laura er naturligvis med; men – (*lidt usikker*) – skulde det nu være bare Friedemann, saa vil jeg bede dig være forsigtig og artig.

Sandberg.

Jeg! – jeg skal ikke aabne min Mund.

Fru Johanne.

Jo vist skal du saa; men ingen Hentydninger eller –

Sandberg.

Jeg er jo ikke andet end et Skjærnbræt; hvad skal jeg sige?

Fru Johanne.

Theodor! – der kommer han! – det er stygt af dig, – du skal ikke lokke mig til at le.

(Friedemann banker og kommer ind.)

Sandberg.

Godaften Friedemann! er du ude at køre?

Fru Johanne.

– og alene! – hvor er Laura?

Friedemann.

Jeg ved ikke – det vil sige, hun vilde ikke være med – tror jeg –

Sandberg.

Du har vist ikke spurgt hende?

[23] Friedemann.

Nei du! – oprigtigt talt –

Fru Johanne.

Fy Hr. Friedemann! det skal jeg fortælle Laura.

Friedemann.

Aa nei! Frue! det maa De ikke; – det er Deres Skyld. Ja – De husker, De sagde igaar, at De holdt saa meget af at køre i Maaneskin.

Sandberg.

Det gjør hun ogsaa; tag dit Tøi paa Johanne! *(sagte til hende)* – hvor du er heldig!

Fru Johanne *(lidt forlegen).*

Jeg er bange, her er for koldt.

Sandberg.

For et Øieblik siden vilde du jo paa Død og Liv –

Fru Johanne (*stanser ham*).

Tak – Hr. Friedemann! – det var meget venligt af Dem at tænke paa mig. Min Mand er saa doven om Eftermiddagen.

Friedemann.

Ja – Sandberg! – der er jo Plads, hvis du vil være med; jeg kan jo saa godt staa bagpaa.

[24] Sandberg.

Nei Kjære! – hvad skulde I med mig? – jeg bliver hjemme med de andre Møbler. God Fornøielse og vælt ikke. (*ser paa uhret*). Skulde du møde Frøken Svendsen – Johanne! Saa sig, jeg venter. (*gaar ind tilhøire*).

Friedemann.

Tror De – Fru Sandberg! – at Theodor – (*stanser*); men De tar ikke Deres Tøi; De vil ikke kjøre med mig?

Fru Johanne.

Jeg ved ikke – De vilde spurgt om noget, men De stansede?

Friedemann.

Fordi jeg ikke behøvede noget Svar. Det var en Dumhed af mig – dette.

Fru Johanne.

– hvilket?

Friedemann.

– at komme herud. Men saaledes gaar det mig saa ofte. Jeg tror, man bliver lidt barnagtig af at informere unge Mennesker. Gik jeg ikke hele Formiddagen og glædede mig til denne Tur i Maaneskin, – til at tale uforstyrret med Dem om det, som mest interesserer mig, og som jeg ellers har saa liden Anledning til at tale

om.

[25] Fru Johanne.

Nuvel! – det vil vi ogsaa; – nu tar jeg Kaaben (*henter sit Tøi ind fra Entréen og klær sig i Vinterdragt*).

Friedemann (*altimens han hjælper*).

Nei – nei – nu gjør De det bare af Elskværdighed.

Fru Johanne.

Fy – Hr. Friedemann! – begynder De nu ogsaa at blive mistroisk.

Friedemann.

Oh! – jeg begynder ikke; jeg har længe vist, at jeg ikke er morsom; – Laura fortæller mig det en og anden Gang; – og jeg føler godt Deres Mands Overlegenhed.

Fru Johanne (*ler*).

Theodors Overlegenhed! – nei hør Hr. Friedemann! min Mand har mange gode Sider; men netop nogen Overlegenhed – specielt over Dem – nei –

Friedemann.

Da har dog Theodor Sandberg bestandig fordunklet mig og andre i alt det, som Damer pleier at sætte Pris paa; og derfor var det dumt af mig –

Fru Johanne.

Hold dog op; – nu er jeg færdig; – afsted.

[26] Friedemann.

Bare De nu ikke gjør dette af Godmodighed, for ikke –

Fru Johanne.

Men Gud! – det er jo det morsomste, jeg ved, at kjøre i Kane.

Friedemann.

Men De vilde ganske vist heller kjøre med en anden – hvad?

Fru Johanne.

De har saa mange Uvaner fra Skolen – Friedemann! De spørger for meget. Se saa! – der hører jeg nogen i Entréen; – kom nu, før nogen forhindrer os.

Friedemann.

Jeg vilde saa gjerne være sikker paa – at –

Fru Johanne (*ler*).

Jeg vil heller kjøre med Dem end med nogen anden – er De nu fornøiet?

(*Hun tager hans Arm; i Døren møder de Frøken Svendsen*)

Fru Johanne.

Godaften Frøken Svendsen! – min Mand venter Dem. (*raaber ind tiihøre*)
Theodor! Frøken Svendsen er her. De kjender jo Hr. Ludvig Friedemann! – men De maa undskylde os; Hestene venter, vi skal en Tur i Maaneskin.

[27] Frøken Svendsen.

Lad Dem ikke opholde Frue; jeg søger blot Hr. Konsulen i Forretninger.
(*Fru Johanne og Friedemann gaar. Sandberg kommer ind fra Kontoret.*)

Sandberg.

Godaften Frøken! – jeg har ventet.

Frøken Svendsen.

Klokken er præcis syv.

Sandberg (*tar sit Uhr frem*).

Hm! – jeg har alligevel ventet.

Frøken Svendsen (*tørt*).

Saa har Hr. Konsulen begyndt for tidligt.

Sandberg.

Deres Bøger –?

Frøken Svendsen.

Jeg tænkte ikke, det var Konsulens Mening at føre de store Bøger herud.

Sandberg.

Det blev vel for stor Byrde for en Dame?

Frøken Svendsen.

Aa – en Mand kunde saamænd hellerikke bære dem alle. Derfor har jeg kun Journalen og desuden en Extrakt af Kassen samt disse her – (*viser Bøger og Papirer*). Jeg mente, [28] Hovedsagen var, at Hr. Konsulen fik en Ide om, hvorvidt jeg forstod Tingen – –

Sandberg.

Ganske vist – Frøken! det var Meningen. Vil De følge ind i Kontoret. (*Jens Waage banker og kommer fra Entréen*). Godaften Jens! – velkommen! – vil du slaa dig ned hos os iaften?

Waage.

Nei Tak du! – jeg er paa Jagt –

Sandberg (*ser paa ham*).

Saa –?

Waage.

– – efter Dem – Frøken Svendsen.

Frøken Svendsen (*mod Kontoret*).

Jeg er for Øieblikket i Arbeide – Hr. Waage.

Waage.

Nei vent dog og hør. Jeg gik udad Alléen langsmed Søen og saa udover Isen. – Langt ude ved Lyngholmen var der nogle Damer og Herrer, ellers kun en enkelt Skøiteløber hist og her paa den store Flade. Da løb der med et en Dame forbi mig

—

Frøken Svendsen.

Det var mig.

[29] Waage.

Det tænkte jeg; men ved De, hvad jeg kjendte Dem paa? Idetsamme De strøg forbi – temmeligt nær Land, hvor jeg stod, gjorde De et Kast, saa det blanke Skøitejern kom til at blinke i Maaneskinnet, og idetsamme sagde jeg til mig selv: Frøken Svendsens Støvler! – og bagefter gjenkjendte jeg baade Kaaben og Hatten.

Sandberg (*begynder at se paa hende*).

De er kommen herud over Isen – Frøken! – var den god?

Frøken Svendsen.

Deilig! – og hvis jeg virkelig kom lidt for sent, saa var det –

Sandberg (*høflig*).

De kom ikke for sent; Klokken er ikke mere end syv.

Waage.

Men siden forsvandt De for mig, indtil jeg syntes, De gik iland nede ved Sandbergs Haveport, og saa gik jeg herop, forat se –

Sandberg.

Frøken Svendsen og jeg har Regnskaber at gennemgaa.

[30] Waage.

Nei vent dog et Øieblik; jeg vilde spørge Dem – Frøken! om vi ikke skulde løbe en Tur sammen imorgen Middag – udover til Lyngholmen?

Frøken Svendsen (*til Sandberg*).

Hr. Waage synes ikke at forstaa, at vi Forretningsfolk har andet at tænke paa end at løbe paa Skøiter. Jeg er til Deres Tjeneste – Hr. Konsul!

Sandberg.

Jeg kommer strax; – De er jo kjendt i Kontoret?

Frøken Svendsen.

Jo – jeg har været her en Gang før.

(gaar ind tilhøire.)

Waage.

Har du hende derinde hos dig – alene?

Sandberg.

Naturligvis; hun er ny i Forretningen; jeg vil se hendes Bøger.

Waage.

– hendes Bøger?

Sandberg.

Ja – for Fanden! hun fører jo Bøgerne i Kontoret.

[31] Waage.

Hun fører dem vist nydeligt – gamle Afskum!

Sandberg.

Men jeg forsikrer dig –

Waage.

Jeg tror dig, – jeg tror alt i den Retning herhjemme. Men – undskyld! – naar man har været ude en Tid, saa blir man lidt underlig ved al denne Dyd.

Sandberg.

Dyden er sund – Jens.

Waage.

Dyden er kjedelig – Theodor! Det er jo aldeles latterligt, hvorledes

Mandfolkene gaa her og tosser. Her er en embarras af Kvinder, – Pragtfruentimmer for Kjendere! og dertil saa fuldtpakket af Dyd, at Ingen passer paa; og Livets Kjedsommelighed levner ingen anden Tilflugt end, hvad der kan udvindes af Elskovens hemmelige Gruber. Men ingen strækker Haanden ud; – og dog møder jeg hver Dag Kvinder – gifte og ugifte – med dette tomme Blik af Forventning, og denne spodske Sikkerhed, som de alle lægger sig til, fordi Mændene er nogle Fæ – feige – dumme og kolde!

[32] Sandberg.

Det høres, du har været længe borte, naar du tror, Dyden tar overhaand. Jeg kan forsikre dig, her er dem iblandt os, som vel forstaar at benytte – –

Waage.

Ja hvem er saa det? nogle gamle Kanaljer, som ikke har andet tilbage end Frækhedens Naadegave, – som griber i Flokken – hensynsløst og brutalt; og de – de opnaar mere end vi, som er unge og – bedaarende – ikke sandt?

Sandberg.

Oprigtigt talt du! – det er mangen Gang ærgerligt nok.

Waage.

Og du selv! – ja undskyld; men jeg tilstaar, du overrasker mig. Gudbevares! du har en fortryllende Kone, og jeg skulde vist ikke være den siste til at kaste den første Sten om du negligerede hende eller opførte dig hensynsløst. Men alligevel, er du ikke bange – bange for –

Sandberg.

Hvad skulde jeg være bange for?

Waage.

– forat blive dum – undskyld! – jeg er jo lidt yngre, og har ikke prøvet dette.

[33] Men det forekommer mig, somom der kunde være noget fordummende i at leve Ansigt til Ansigt med det samme Menneske Dag og Nat – uden nogensomhelst Afvexling.

Sandberg.

Hør Jens! der er meget i det, du der siger; du maa bare ikke bilde dig ind, at det er noget nyt for mig. Jeg har saamænd for længe siden seet Feilen ved disse altfor intime – altfor lykkelige Ægteskaber; og saa maa du nu heller ikke tro, at jeg forgjæves har levet halvandet Aar i Paris.

Waage.

Men saa forklar mig – forklar mig kjære Ven! hvorledes du formaar – ja jeg siger ligefrem formaar at omgaaes kold og uforstyrret med denne Frøken Svendsen?

Sandberg.

Det er s'gu sandt, jeg havde nær glemte hende.

Waage (ler).

Ja – se nu selv! – han har hende under Laas og Lukke, og saa glemmer han hende!

Sandberg.

Synes du virkelig, der er saa meget ved hende?

[34] Waage.

Oh! une femme superbe! – Kong Salomo vilde sagt: epatante!

Sandberg.

Du er jo selv helt greben!

Waage.

Ja, det ved Gud, jeg er; og du kan forlade dig paa, jeg skulde ikke glemme hende, om jeg var den, hun ventede med aabne – Bøger.

Sandberg (ler).

Det er kanske derfor, at du besøger mig saa venligt i Kontoret?

Waage.

O – jeg maa benytte enhver Anledning; det er nemlig et Fandens Fruentimmer – skal jeg sige dig.

Sandberg.

Men fortalte du mig ikke i Søndags, at du allerede var begyndt at interessere dig for Laura Friedemann?

Waage.

Jovist – den lille Fru Friedemann, – hun er sød; men – hun er mig for dum.

Sandberg.

Er hun nu ogsaa dum?

[35] Waage.

Ikke egentlig dum, men farlig; hun har en Eiendommelighed: er der saasandt et Ord, som ikke maa nævnes, kan man være sikker paa, at den lille Fru Friedemann finder det paa Spidsen af sin Tunge, – og det er farligt; desuden er hun dydig.

Sandberg (*lidt haanligt*).

Men hun kan dog ikke være uovervindelig for dig.

Waage.

Aa nei! vist ikke; men jeg maatte have mere Tid – ser du – og saa videre –

Sandberg (*ler*).

Og saa opgiver du hende og begynder med den næste! – ved du hvad – Jens! – det er igrunden en temmelig uskyldig Sport.

(*mod Kontoret.*)

Waage.

– opgiver – aa langtfra –

Fru Laura (*kommer ind*).

Godaften – er Johanne ikke hjemme?

Sandberg.

Nei Frue! – Johanne er ude og kører en Tur med Deres Mand; men de kommer vist snart tilbage. Jeg maa imidlertid overlade ^[36] Dem til Jens Waage; der er en, som venter paa mig i Kontoret. Og hør – Fru Friedemann – tag Dem rigtig alvorligt af ham; han er saa græsseligt vigtig. (*ind tilhøre*).

Fru Laura.

Aa – det var godt, jeg fandt Dem – Waage.

Waage.

Tør jeg tro, at De søgte mig?

Fru Laura.

Nei! – Nei – det var rent tilfældigvis; jeg gik mig en Tur –

Waage.

– Saa sent –?

Fru Laura (*værdig*).

Jeg gik, forat møde min Mand.

Waage.

De viste, han kørte med Fru Sandberg?

Fru Laura.

Naturligvis! – og da jeg saa kom forbi Sandbergs Have, fik jeg Lyst til at gaa ind –

Waage.

Det var altsaa dog noget som en Anelse –

Fru Laura.

Nei – det var en Hund.

Waage.

Ah! – Coco stod udenfor.

[37] **Fru Laura.**

Den sad og gjøede ved Haveporten –

Waage (*smiler*).

Altsaa var det alligevel Deres Hensigt –

Fru Laura.

Herregud–ja! – hvor De dog er klodset! havde De nu ladet, somom De ikke forstod, saa havde vi begge havt Fornøielse af det; – men De er igrunden ikke et Haar bedre end de andre, og jeg maa tilstaa, at ved nærmere Bekjendtskab skuffer De mine Forventninger – paa det grusomste.

Waage.

Tilgiv – jeg skal forbedre mig; men kan De undres over, at jeg griber efter det minste Tegn – jeg, som maa nøies med saa lidet?

Fru Laura.

Tal ikke om det; De har forspildt mit gode Humør; nu har jeg slet ikke Lyst til at løbe med Dem.

Waage (*forvirret*).

– løbe?

Fru Laura.

Ja – (*ser paa ham*). Gud! – han tror, jeg vil løbe bort! – (*ler*). nei, han er gal! – løbe paa Skøiter – naturligvis – imorgen, har jeg ikke sagt det? Det var derfor, jeg søgte [38] Dem, men nu – som sagt – nu vil jeg ikke. (*sætter sig*). Nei – Hr. Waage! kom igjen, naar De er gift.

Waage.

Er jeg for dum?

Fru Laura (*ler*)

Ja.

Waage.

Det skjærper Intelligenen hos Mændene – at være gift – hvad? Deres Erfaring – Frue!

Fru Laura.

Lad Ludvig være i Fred; – han har sine gode Sider; men de vender ikke netop til Gaden. De har derimod Facade – og ikke mere.

Waage.

Tro mig! – Frue! man kjender alligevel mange Smuthuller og Krogveie, selv om man gaar udenfor som en uindviet – omkring Ægteskabet og indimellem –

Fru Laura.

Men De lærer ikke at behandle Kvinden – den gifte – den honnette; – nei – nei! sig mig ikke imod. Ægteskabet kan være slemt nok – især for os Kvinder; men Mændene – de kan nu aldeles ikke undvære det; – den Erfaring – den Udvikling – ser De –

[39] Waage.

Vi, som staar udenfor, – vi faar ingenting at vide, mener De?

Fru Laura.

Aa – de kan nok faa vide adskilligt men der er alligevel noget, de ikke lærer.

Waage (*sætter sig*).

Tror De virkelig ikke, man kan lære af en Kvinde, uden at være –

Fru Laura.

– uden at være gift med hende? – jo det ved Gud, jeg tror; De kan vist lære meget – mange nydelige Ting, det tvivler jeg ikke om. Men alligevel er der noget ved Ægteskabet – noget uforklarligt, som jeg ikke kan forklare, – et Frimureri, – som en fælles Hemmelighed, som alligevel ikke er nogen Hemmelighed, – kort

sagt: noget man ikke forstaar, uden man træder indenfor.

Waage.

Men saa forstaar man strax?

Fru Laura.

Saa begynder man at forstaa; og de, som er indenfor, de forstaar hinanden ganske anderledes – end for Exempel vi to.

Waage.

En Hemmelighed – sa' De, som dog^[40] ikke er nogen Hemmelighed, – hm! det skulde vel aldrig være Kjedsommeligheden?

Fru Laura (*reiser sig leende*).

Hys – Gudskelov! vi er alene! – han kjender Hemmeligheden! forraad os ikke, og bliv en af vore, – skynd Dem!

Waage.

Men hvis jeg nu ikke kan faa den, jeg vil have –?

Fru Laura.

Det skulde vel ikke være mig?

Waage.

Sæt, at det var.

Fru Laura.

Saa er De vel ulykkelig – over al Beskrivelse.

Waage.

Jeg vil ikke skabe mig – Frue; men De ved selv – det Indtryk, De gjorde paa mig allerede første Gang –

Fru Laura (*stanser ham*).

Nei – lad os ikke tale mere om det; – hvorledes kom vi dog ind paa det

Kapitel? – det var naturligvis min Skyld. Der er visse Ting, man bør gaa udenom – lad os gaa udenom - ikke sandt? – jeg er altfor glad ved Deres – Deres – Deres Bekjendtskab.

[41] **Waage.**

Det var ikke meget. Har De ikke et Ord – lidt varmere?

Fru Laura.

Nei nei! – det er Ordene, som fordærver alt, – det maa jeg vide, som alle Dage har havt en Tunge til at græde over. Man kan gjøre utroligt mange Ting, som hver for sig ikke har ringeste Betydning; men er saa nogen ubehændig eller onskabsfuld nok til at samle alle disse Smaatterier i et enkelt Ord, – oh! saa er med et alle de smaa spredte uskyldige Smaating løbne sammen til en haard afskyelig Klump, og det hele Forhold ødelagt; – Forhold! – hørte De? der var strax et af de afskyelige Ord – et af de værste! – der behøver aldeles ikke at være noget Forhold, saalænge ingen nævner Ordet.

Waage.

Men noget maa man have at holde sig til, – bare et Ord, giv mig et Ord, at jeg kan vide –

Fru Laura.

Snik-snak! skal vi saa gaa paa Isen sammen – imorgen Formiddag? – svar! – skynd Dem! – jeg synes allerede, Sandberg kommer tilbage; hvem er hos ham?

[42] **Waage.**

Jeg – jeg ved ikke.

Fru Laura.

Det er en Damestemme? – altsaa er det en Aftale?

Waage (*undvigende*).

Skulde de alt være færdige derinde?

Fru Laura.

Ja det er ogsaa sandt, og jeg, som er her endnu; bare ikke Sandberg synes –

Waage (*rækker hende Muffen*).

Det kunde kanske være noget paafaldende.

Fru Laura (*mod Udgangen*).

Kom – saa gaar vi; men skynd Dem –

Waage (*vil nødig*).

Jeg – jeg skulde desværre absolut tale et Par Ord med Theodor.

(*Frøken Svendsen fra højre fulgt af Sandberg, som nu er meget optaget af hende.*)

Sandberg.

Ah – Fru Friedemann! – De gaar? – jeg vil dog haabe, at Jens har været artig? – De kjender Fru Friedemann – ikke sandt Frøken?

[43] Frøken Svendsen.

Jeg kjender Fruen, men jeg har ikke havt den Ære at blive førestillet –

Sandberg.

Ih! – det faldt mig ikke ind! – jeg be'r – mine Damer! – (*forestiller*).

Fru Laura (*rækker hende Haanden*).

Jeg har seet Dem flere Gange – Frøken Svendsen – paa Gaden og i Forretningen; – og Byen er jo ikke større – ikke sandt? man kjender hinanden –

Sandberg (*galant*).

En Dame med Frøken Svendsens Ydre kan man ikke undgaa at lægge Mærke til; men jeg har først idag opdaget hvad Frøkenen er som Forretningsmand, – jeg maa endnu le, naar jeg tænker paa, at jeg behandlede Dem som en Begynder, undersøgte Deres Bøger – haha!

Frøken Svendsen (*afbryder*).

Aa – Hr. Konsul! De overdriver! (*til Fru Friedemann*) Mændene har saalænge vænnet sig til at tro, at vi ikke kan tælle længer end til fem, saa de er færdige til at

falde bagover, naar de møder en, som gaar til syv.

[44] **Sandberg** (*ler beundrende*).

Aa – De gaar meget længer; og hvis det viser sig imorgen, at De er saa flink paa Skøiter som Waage siger, – (til ham) ja det er sandt! – vi har aftalt – Frøken Svendsen og jeg at gaa sammen imorgen.

Frøken Svendsen.

Jeg haaber, De kommer med – Hr. Waage! – det var jo oprindeligt Deres Forslag.

Fru Laura.

Deres?

(*Frøken Svendsen lægger Mærke til hendes Overraskelse*)

Sandberg.

Jeg er kanske ikke fuldt saa let tilbens som Waage; men jeg haaber Frøken! – De vil sætte Pris paa min solide Holdning som – som

Frøken Svendsen.

– som Principal – ganske vist.

Waage.

– og som gammel Ægtemand –

Sandberg (*ler tvungent*).

Aa – hvad Alderen angaar – min Ven! –

Fru Laura (*fornærmet*).

Jeg faar nok leie mig et Bybud imorgen – ser jeg.

[45] *Waage vender sig høfligt mod hende med en Undskyldning, men Frøken Svendsen afbryder:*

Frøken Svendsen.

Undskyld Fru Friedemann! men jeg har lovet mig selv, at hvis jeg var saa

heldig at gjøre Deres Bekjendtskab, –

Fru Laura (*stivt*).

Aa – jeg ber – Frøken Svendsen!

Frøken Svendsen.

– saa skulde jeg bede om at faa Lov til at se paa Deres Hat –

Fru Laura (*formildet*).

– min Hat?

Frøken Svendsen.

Den er naturligvis fra Paris.

Fru Laura (*ler*).

Nei – jeg har saamænd sat den sammen selv.

Frøken Svendsen.

Men Gud! – er det muligt?

Fru Laura.

Ja – Ponponnerne har jeg kjøbt –

Frøken Svendsen.

Ja – ja! –

[46] Fru Laura.

– og Fjerene – ja hele Pynten –

Frøken Svendsen.

Det kan jeg tænke – ja!

Fru Laura.

– og Formen.

Frøken Svendsen.

– naturligvis! –

(Damerne betragter Hatten foran Speilet.)

Waage *(fremme tilvenstre).*

De interesserede dig nok – de Bøger – he?

Sandberg.

Hvorfor Fanden tar du dig ikke af Fru Friedemann? – hun var jo ganske vred.

Waage.

Pas dig selv du! – hvad vil du med min Bogholderske.

Sandberg.

Det er min Bogholderske; – det skal du faa se! – *(til Damerne)* Der kommer Slæden; – Fru Friedemann! – Deres Mands Bjælder.

Fru Laura.

Saa kjører jeg til Byen med ham. Vil De kjøre med Frøken Svendsen? – saa kan Ludvig staa bagpaa med Kusken; – det kan han saa godt.

[47] Frøken Svendsen.

Tak Frue; – men Konsulen har været saa elskværdig –

Sandberg.

Ja – jeg har ladet spænde for; Frøkenen kan være træt efter Isen.

(Fru Johanne og Friedemann kommer fra Entréen.)

Fru Johanne

Nei – godaften Laura! – og Frøken Svendsen og De ogsaa Waage! – godaften allesammen og velkommen; men hvorfor ser I alle saa reiseferdige ud? – I vil dog blive her? – ikke sandt?

Fru Laura.

Tak du! men jeg maa hjem; jeg har bare ventet, forat faa min Mand igjen. Men Gud! Ludvig! nu gaar det op for mig! – du sagde jo, du skulde i

Sprogforeningen?

Friedemann staar og stammer i Forvirring. Sandberg blinker til sin Kone.

Fru Laura.

Han har glemt det! – ja er det ikke forfærdeligt med disse lærde Mænd; man tør slet ikke lade dem gaa alene, *(til Fru Sandberg)* Jeg er vis paa, han har ikke engang nævnt Sprogforeningen hele Tiden?

[48] **Fru Johanne** *(lidt forvirret)*.

Nei – det tror jeg ikke. Det var en deilig Tur.

Fru Laura *(ler)*.

Ja saa ved jeg, hvad I har talt om. *(til de andre)* Tænk dem, naar de to er sammen, saa taler de ikke om andet end Fordærvelsen, om Sædernes Fordærvelse og alverdens Uhumskheder – og det er en deilig Tur – i Maaneskin! – men kom nu Ludvig! – vi maa hjem!

Fru Johanne.

Nei bliv nu Laura! – du lader til at være rigtig i Humør iaften.

Fru Laura.

Tak du – ikke iaften! – heller en anden Dag; – for Exempel imorgen?

Sandberg.

Ja! det vil netop passe udmærket! Vi har nemlig aftalt at gaa sammen paa Isen imorgen Formiddag, *(nærmere sin Kone)* Frøken Svendsen er ogsaa med.

Fru Johanne.

Ah!

Sandberg *(sagte)*.

Ser du, hvor lidet du taaler!

[49] **Fru Johanne.**

Du misforstaar; det overraskede mig, fordi – fordi Friedemann og jeg – vi

har ogsaa aftalt –

Sandberg (*muntert*).

Det er jo brilliant! saa mødes vi alle paa Isen – ude ved Lyngholmen; og bagefter spiser vi til Middag her – ikke sandt? – Frøken Svendsen? – Fru Friedemann?

(Der takkes og snakkes; Pigen har under de siste Repliker bragt Frøken Svendsens Tøi ind fra Entréen. Waage varmer hendes Kaabe foran Kaminen og hjælper hende, mens han hvisker; Fru Laura holder Øie med dem.)

Fru Laura.

Har du ingen Timer imorgen – Ludvig?

Friedemann (*tager Almanakken*).

Nei – det er Søndag.

Fru Laura (*idet de gaar*).

Hvor jeg glæder mig! – du kommer bestemt til at falde – Ludvig!

(Der tages Afsked)

Sandberg.

Men du – Jens! du kan dog gjerne blive her iaften?

Waage.

Tak du! – men jeg kjører med Frøken Svendsen!

[50] **Sandberg** (*ondskabsfuldt*).

– Ih Død og Pine! – hvorfor sagde du ikke det før? – nu gav jeg Ordre til Spidsslæden! – Men hør – Jens! du kan vist staa bagpaa ved Siden af Kusken – he? – naar du holder dig godt fast – he?

Waage.

Afskum!

(Tæppet falder.)

2den Akt.

[51] *Ude ved Lyngholmen. En lav Ø med Buske og store Stene skraaner jævnt opad fra høire til venstre; øverst og længer tilbage sees Torvtaget og Røgen af en liden Hytte. Indover Scenen er der Is indtil Baggrunden, – Vinterlandskab med Bakker og Træer. Fremme og tilhøire er der bredt Tæpper og Dyreskind over Stenene til Sæder; udover Isen og langt borte sees enkelte Skøiteløbere, Slæder, Børn o. s. v.; Sandbergs Pige koger oppe i Hytten.*

(Fru Sandberg sidder fremme, lidt tilhøire; Friedemann paa Knæ foran hende, ifærd med hendes Skøiter; han har spændt sine af.)

Fru Johanne.

Vil De løse dem af, – de klemmer mig. – Jeg blev ganske varm af det siste Løb; De er jo en Helt – Hr. Friedemann, og De, som sagde, at De var en – en

Friedemann

– Klodrian –

Fru Johanne.

Ja! – tværtimod! – De er virkelig for beskeden – i alt.

[52] **Friedemann** *(ser op)*.

Men De er ifærd med at gjøre mig ubeskeden.

Fru Johanne.

Au – De klemmer; – jeg vilde helst have, De skulde løse dem helt af –

Friedemann.

Om Forladelse; – jeg huskede ikke –

Fru Johanne.

Men – hvad var det, De sagde: gjør jeg Dem ubeskeden?

Friedemann.

De viser mig mere Interesse, end jeg er vant til.

Fru Johanne.

Men kjære Hr. Friedemann! vore Interesser ere fælles; der er jo ikke andre – i vor Kreds – end vi to, som beskæftiger os med dette –

Friedemann.

Fordærvelsen – som Laura siger.

Fru Johanne (*smiler*).

Javist; – der er jo ikke nogen, jeg kan tale med om disse Ting, som det dog er saa paatrængende nødvendigt at vide Besked om – undtagen netop De; og De er saa elskværdig at tage tiltakke med mig –

[53] **Friedemann** (*de gaar fremover*).

O tal ikke saa! Der er dette herlige ved Dem – Fru Sandberg! – Deres Overbevisning har denne Freidighed, der skyller Indvendinger og Betæneligheder langt tilside. – Og med mig er det ganske modsat; jeg gaar saa forsigtig og smaalig og lader mig skræmme af tusinde Hensyn, indtil De pludseligt tager mig med og bærer mig langt forbi alle Tvivl; og dette – det gjør Dem saa – saa dyrebar for mig.

Fru Johanne (*aabent*).

Men ser De da ikke kjære Friedemann! at Deres smaalige Indvendinger – som De siger, – det er jo netop, hvad jeg trænger til, ellers farer min Tanke afsted – løbsk som en ustyrlig Hest, og jeg ved ikke selv, hvor jeg kommer hen. Saa er De der – med Deres nøiagtige Opsummeren af Modgrundene – som for Exempel nu med Skilsmisse; der er ganske vist mangt og meget som falder –

Friedemann.

– forkert?

Fru Johanne (*gaar frem og tilbage og stamper med Fødderne*).

– ja – værre end det! – som gjør Spørgsmaalet baade vanskeligt og pinligt.

Men jeg mener, at Hustruen først og fremmest maa ^[54] holde paa sin Værdighed, stille Kravet skarpt, ikke lade sig formilde af tilsyneladende Anger, endmindre nedlade sig til at rivalisere med nogen; men kort og godt sige: rører du ved andre, saa rør ikke mig!

Friedemann.

Saadan skulde det være! – o – hvor mange Mænd kunde ikke have godt af det! Men – men saa er der – ja undskyld! nu kommer allerede en af mine Smaaligheder! – Børnene? – Fru Sandberg!

Fru Johanne.

Dem har jeg ogsaa tænkt paa – naturligvis! vi har jo begge Børn; De har et og jeg har et, altsaa har vi –

Friedemann (*alvorligt*).

– to sammen –

Fru Johanne (*ler*).

Nei – nei – nei! – Friedemann! – altsaa har vi Begge Betingelser for at forstaa, hvad det gjælder; og jeg har tænkt meget over den Ting. Men er da – har jeg sagt til mig selv – er da disse Børn, som kommer i Ægteskabet, saadan halvt tilfældigvis –

Friedemann (*betænkelig*).

– hm! –

^[55] **Fru Johanne**

Ja Kjære! nogle faar, andre faar ikke, – det er virkelig saa forskjelligt for de forskjellige, at derpaa kan ingen almen Regel bygges! – deraf kan ikke udledes nogen Livspligt for Kvinden – for alle Kvinder. Det væsentlige er Mandens og Kvindens gjensidige Forhold i det, vi kalder Kjærlighed.

Friedemann

Ægteskab.

Fru Johanne.

Javist! – det er det, vi taler om. Dette Samliv skal være helligt, – ja De forstaar: jeg mener ikke noget religiøst –

Friedemann.

– nei naturligvis –

Fru Johanne.

Dette Samliv i Fællesskab og Forstaaelse –

Friedemann (*ivrig*).

Det er det – Forstaaelsen.

Fru Johanne.

Ja ikke sandt? – alt, hvad der hører til Elskoven – ah! – vi ved, hvor skrøbeligt det er –

(*Friedemann trækker paa Skuldrene.*)

Fru Johanne.

Men naar to Mennesker tilbunds kjender ^[56] og forstaar hinanden, føler paa samme Maade og tænker paa samme Maade, – som –

Friedemann (*uskyldig*).

– som for Exempel vi to?

Fru Johanne (*forvirret*).

Nei – nei – nei! – Friedemann! – De afbrød mig; jeg – jeg – (*tager sig sammen og prøver at fortsætte utvungent*) jeg vilde sagt, at Elskov er ikke saa sikker Grundvold for Ægteskabet som Forstaaelse – ikke sandt?

Friedemann (*lader ogsaa som ingenting*).

Jo ganske vist: Elskov ender ofte med Misforstaaelse; men Forstaaelse –

Fru Johanne.

– ender altid med Elskov; (*de ser paa hinanden og blir pludseligt forskrækkede*).

Nei – nei! hvad er det nu jeg siger igjen. Jeg – jeg kommer rent fra det, jeg vilde sige; De – De afbrød mig –

Friedemann (*ligesaa forvirret*).

Ja, det var dumt af mig; men det er en Vane – en styg Vane – det siger ogsaa Deres Mand –

Fru Johanne (*ser ud tilhøire*).

Hvor er Theodor? – ser De ham?

[57] **Friedemann** (*ser ogsaa ud; de undgaar at se paa hinanden*).

Han maa være bagom Lyngholmen; vil De – vil De, at jeg skal søge ham op?

Fru Johanne.

Tak! – jeg maa se til Pigen, som koger Chocolate; (*gaar opover Øen og vender sig halvt*): De kommer vel tilbage og drikker en Kop?

Friedemann (*søger mellem Stenene efter sine Skøiter*).

Tak – naar jeg har fundet Theodor.

(*Fru Johanne forsvinder oppe ved Hytten.*)

Fru Laura (*kommer med Fart fra høire lige i Armene paa Friedemann*).

Omforladelse! – aa! – er det bare dig Ludvig! – jeg har mistet min Lorgnet; – hvor er Waage? – har du seet Frøken Svendsen? – hvor er alle de andre? – koger Johanne Chocolate? – hvor mange Gange er du faldet – Ludvig?

Friedemann.

Ingen Gang.

Fru Laura.

Aa! – det er bare, fordi Johanne holder paa dig; nei – løb en Gang med mig, saa skal du se! Der kommer de – ikke sandt? er det ikke dem? – jeg synes, hun gaar? – hvorfor gaar hun? – hvorfor har hun ikke Skøiter paa? – han sagde jo, hun løb saa [58] smukt! – jo – ved Gud! hun gaar paa sine Støvler, – de ækle med Pelsværk; men hvorfor? – hvorfor har hun ikke Skøiter paa? – Herregud –

Ludvig! – hører du ikke; jeg spør dig? – hvorfor?

Friedemann.

Kjære Laura! – det ved jeg virkelig ikke.

Fru Laura.

Du ved aldrig andet end det, som intet andet Menneske i Verden gider vide. Spænd Skøiterne af mig. (*Hun har hele Tiden støttet sig til ham; han hjælper hende hen til en Siddeplads og knæler foran*).

Waage (*kommer hurtigt fra høire, spænder sine Skøiter af i Koulissen*).

Aa – Hr. Friedemann! lad mig faa Lov; skal de spændes fastere?

Friedemann (*reiser sig*).

Nei – de skal spændes af.

Fru Laura.

Slet ikke – Ludvig! – du misforstaar mig altid. Den venstre er saa løs – Hr. Waage! De maa stramme rigtig haardt.

Waage (*knæler*).

Det er næsten Synd mod saadan en Fod.

Fru Laura.

Aa du Ludvig! – gaa op til Johanne og ^[59] sig hende fra mig –, nei spørg hende fra mig – spørg hende, om hun koger Chocolate?

Friedemann.

Det ved jeg, hun gjør.

Fru Laura.

Spørg hende alligevel; saa faar du en Anledning til at tale om Fordærvelsen –

Friedemann.

Jeg har talt med Fru Sandberg, og jeg gaar, forat finde Theodor.

Waage.

Han kommer sammen med Frøken Svendsen; de er bag Øen.

Fru Laura (*leende, idet han gaar*).

Fald nu ikke – Ludvig! og prøv, om du kan holde Sandberg og Frøken Svendsen borte en Stund; (*til Waage*) medmindre De allerede savner Bogholdersken?

Waage (*ser op*).

Ser jeg ud, somom jeg savner nogen?

Fru Laura.

Hvorfor er hun ikke paa Skøiter? – De sagde jo, hun løb saa godt.

Waage.

Hun havde lidt ondt i Foden –

[60] **Fru Laura.**

Jeg tænkte nok, de Støvler vare for smaa.

Waage.

Nei – det var Skøiterne igaar, som klemte –

Fru Laura

Bah! – vil hun sletikke løbe idag?

Waage.

Jeg ved ikke; – (*usikkert*) kanske lidt tilslut –

Fru Laura.

Forresten er jeg vred paa Dem – frygteligt vred. Ligefra igaar har De overøst, overfuset, overvældet – overstyrtet mig med Ondskab, Falskhed og Forsmædelse!

Waage (*springer op*).

Guds Død! – alt det?

Fru Laura (*mellem Spøg og Alvor*).

Alle Deres sorte Handlinger og skjændige Planer ere faldne som Skjæl fra mine Øine, – nei det var galt! Skjællene af Deres sorte Planer – nei! – ja De forstaar –

Waage.

Det skal vist betyde, at jeg er en afklædt Forræder?

Fru Laura.

– nogen – min Herre! hør nu: først [61] søgte De Frøken Svendsen hos Sandbergs igaar?

Waage.

Ja.

Fru Laura.

Saa vilde De aftale at møde hende her paa Isen idag?

Waage.

Ja.

Fru Laura.

Saa løi De for mig; – græsseligt dumt – forresten! – og sagde, De viste ikke, hvem der var inde hos Sandberg i Kontoret, – ikke sandt: De løi?

Waage.

Jo.

Fru Laura.

Saa vilde De lokke mig til at gaa hjem?

Waage (*vrider sig*).

– Ja.

Fru Laura.

Og saa vover De endnu idag at lade somom De er her paa Isen for min Skyld?

Waage.

Ja – men –

Fru Laura.

Og saa har De hængt i Bogholderskens Skjorter, fra vi kom her?

[62] Waage.

Ja – ja! alt det har De opdaget, men –

Fru Laura.

Men De! – har De ikke opdaget noget?

Waage.

Jeg? – hvor? – hos hvem?

Fru Laura.

Hos mig! – noget nyt; – noget storartet; noget, ingen Pokker skulde anet hos mig.

Waage.

De gjør mig saa dum – Frue! noget nyt ved Dem?

Fru Laura.

Sindsro, Koldblodighed, Selvbeherskelse – alle disse Egenskaber, som ellers pleier at gruppere sig om Dyden og Kjedsommeligheden; eller har jeg – enten igaar eller idag ved en Mine forraadt min retfærdige Vrede?

Waage.

Nei – men jeg ved virkelig hellerikke nogen Grund til Vrede.

Fru Laura.

Min Gud! – han trodser! – han stabler Frækhed ovenpaa Troløshed!

Waage (*uskyldig*).

Men Frue! – De husker dog Deres Befaling?

[63] **Fru Laura.**

Har jeg nogensinde befalet Dem at gaa – at gaa i Bøgerne?

Waage.

De har udtrykkelig sendt mig bort og befalet mig at komme igjen, naar jeg er gift.

Fru Laura.

De vil gifte Dem – med hende? nei! – det er ikke Deres Alvor?

Waage.

De har jo selv befalet –

Fru Laura.

Ikke med hende – ikke med hende! – jeg skal heller finde Dem en anden. –

Waage.

Tak – det er meget elskværdigt af Dem; men nu har Tilfældet valgt for mig.

Fru Laura (*bønligt*).

Nei – nei – Alvor! – ikke med hende – Waage! – jeg beder Dem! – ikke med hende!

Waage (*ler*).

De er dog den mest fordringsfulde Dame, jeg har kjendt. Alt kræver De, og intet gi'r De. – Som ugift er jeg Dem altfor kompromitterende, – derfor skal jeg giftes – [64] formodentlig med den ældste af Frøknerne Christoffersen! – og naar jeg saa er bleven Medlem af S sammensværgelsen – de Giftes, – og har et rigtig net lidet Helvede af Kjedsommelighed hjemme, saa skal jeg atter faa Lov til at kredse rundt omkring Dem, leve høit paa et Haandtryk, et Øiekast, et Smil, – eller naar De rigtig slaar Dem løs: et Kys bag en Dør; – Frue! – jeg tror, De maa søge en

yngre til dette.

Fru Laura (*vil reise sig*).

Hjælp mig op! – lad mig komme bort! De er afskyelig, – De piner mig; –
hjælp mig!

Waage (*nærmere, men uden at række Haanden*).

De slipper ikke bort Frue! – før De har hørt –

Fru Laura.

Men jeg vil jo netop ikke høre! – disse afskyelige Ord! – hvorfor kan De ikke
være elskværdig – og nøisom – som før? – hvorfor piner De mig?

Waage.

Hvor længe har De ikke pinet mig? – holdt mig svævende i denne Spænding
mellem Ingenting og Haab –

[65] **Fru Laura.**

Hys – hys! – ak! – hvorfor vil De dog ødelægge alt mellem os? (*raaber ud mod
højre*) Frøken Svendsen! – kom og hjælp mig! – dette skrækkelige Menneske
lader mig sidde her, forat jeg skal høre noget, som jeg sletikke vil høre.

(*Frøken Svendsen kommer med Sandberg; mens hun støtter Fru Laura, som reiser sig,
iagttager hun hende og Waage.*)

Fru Laura.

Tak Frøken, se saa! nu er jeg frelst. (*Til Sandberg og Waage, som vil hjælpe*).
Nei Tak. mine Herrer! – vi Damer hjælper os selv –

Frøken Svendsen.

– og hinanden.

Fru Laura.

Isen er saa fuld af Smaasten og Grus her lige ved Land; men lad mig bare
komme ud paa rigtig glat Is, – der klarer jeg mig best. Men sig – Frøken!
hvorledes kan De gaa saa sikkert? – og uden Galocher?

Frøken Svendsen.

Jeg har skruet Isbrodder under mine Støvler, saa jeg gaar trygt, hvor det skal være.

Fru Laura.

De er en klog Dame. (*Frøken Svendsen hjælper hende ud tilhøire; de afslaar fremdeles Herrernes Hjælp*).

[66] Sandberg (*ser et Øieblik paa ham*).

Sig mig – Jens! hvad er din Mening med dette?

Waage.

Mener du med Fru Friedemann?

Sandberg.

Nei – nei! – det kommer ikke mig ved; men med den anden?

Waage.

Kommer det dig mere ved?

Sandberg.

Overfor dig vil jeg ikke tale om mit Forhold som Principal; jeg kjender dig, du vilde maaske le –

Waage.

Du kan være aldeles sikker.

Sandberg.

Men jeg vil ærligt tilstaa dig, at denne Dame interesserer mig altfor meget til at jeg skulde staa uvirksom og se hende falde i dine Hænder; det vil jeg ikke taale!

Waage (*ler*).

Saa det vil du ikke taale?

Sandberg.

Du tror kanskje ikke, jeg kan forhindre ^[67] det? – I bilder jer ind – I Pebersvende! ja, for du er i grunden ikke andet end en yngre Pebersvend! – I tror, at vi Ægtemænd ere helt ude af Spillet; men jeg kan Død og Pine forsikre dig – –

Waage.

Men Theodor! – du er kommen langt siden igaar.

Sandberg.

Svar mig paa et – kort og godt: vil du gifte dig med Frøken Svendsen?

Waage.

Jeg skal svare dig med et Ord af den store Napoleon: dersom det bliver nødvendigt.

Sandberg.

Han forklarede sig ikke nærmere – den store Napoleon?

Waage.

Nei – ikke dengang.

Sandberg.

Saa skal jeg være klarere – end Napoleon, jeg for min Part; og jeg siger dig: Vil du gifte dig med hende, – nuvel saa har jeg ingenting at sige, – hvis hun forresten vil have dig. Men gaar du og bilder dig ind, at du skal faa hende paa anden Maade, saa tar ^[68] du feil min Ven! – før det skal ske, før vil – før vil –

Waage (*tørt*).

– før vil du selv have hende! – hvorfor taler du ikke ud? Sagen er jo klar nok, og du har – det indrømmer jeg – ypperlige Chancer. Men jeg synes – rent ud sagt ikke, at det er videre nobelt handlet imod mig.

Sandberg.

Mod dig? – mod dig! – har du da forpaktet alle smukke Fruentimmer? – du?

Waage.

Nei, men det var mig, som bragte dig paa Sporet. Ligetil igaar – tænk dig om! – ligetil igaareftermiddag var du ganske uvidende om den Skat, du havde lige under Hænderne; jeg gjorde dig opmærksom, jeg viste dig hende i god Tro, og du lønner mig med selv at optræde –

Sandberg.

Ikke vær sentimental – Jens! – det klær ikke saadanne halvgamle Udhalere. Men jeg ved ikke, om det ikke – strængt taget alligevel er min Pligt at beskytte denne unge –

Waage (*ler høit*).

Sandberg.

For Fanden! – min Forretning er for respektabel –

[69] Waage.

Den vilde sikkert vinde, naar der var et Forhold mellem Principalen og Bogholdersken.

Sandberg.

Sludder Jens! det er ikke derom, Talen er; men om jeg kan se roligt paa, at en ung – begavet – ja begavet! – det ved naturligvis du ingenting om; men jeg forsikrer dig: hun er et Geni – et merkantilt Geni! – hun er aldeles – aldeles som en Mand, – ja det vil sige i den Henseende.

Waage.

Altsaa med andre Ord: du vil selv prøve?

Sandberg.

Jeg vil vide, om du har til Hensigt at gifte dig med hende eller ikke?

Waage.

Og jeg har svaret dig saa nøiagtigt som jeg i dette Øieblik formaar: det vil afhænge af den unge Dames Duelighed. (*Flot*). Men jeg vil jo ikke nægte, at jeg er

bange for, der skal manøvreres meget fint, forat faa mig til at betale saa høi Pris.

Sandberg (*forarget*).

Ja hør bare! – du vil altsaa virkelig prøve at vinde denne Dame! – men slippe for at gifte dig!

[70] **Waage**

Ja – naturligvis! men Kjære! – har du allerede glemt det? – kun to Aar gift –

Sandberg.

Nei du! – jeg har ikke glemt Cynismen – ja jeg siger Cynismen hos de unge (*retter sig*) jeg mener hos de ugifte Mandfolk, men saa ved jeg ogsaa, hvad jeg har at gjøre: jeg vil ikke være Medvider i en saadan Affære.

Waage.

Hvad dine Bevæggrundes Renhed angaar, saa –

Sandberg.

– saa bliver det min Sag.

Waage.

Hør Theodor! – du er selv mere forelsket end du tror.

Sandberg.

Nuvel – om saa var! du synes at bilde dig ind, at en gift Mand er et slags afkogt Kjød med Peberrod; men jeg skal vise dig –

Waage.

Hør nu Theodor! – et Alvorsord! – det passer ikke for dig – dette; du gaar hen og gjør en Dumhed, – jeg forsikrer dig. En gift Mand – ser du! –

Sandberg (*overlegen*).

– en gift Mand! – en gift Mand – ved [71] du vel – min Ven! en gift Mand, naar han først vil, saa har han utrolige Fordele. En Kvinde betror sig meget tryggere til ham fra Begyndelsen af; og Forholdet udvikler sig hurtigere og intimere end

med en ugift, indtil hun kommer saa vidt, at Kjærligheden faar Magt med hende, og da – da ændser hun kun lidt, om han er gift eller ugift: og saa! ser du! – saa kommer den største Fordel tilslut: man resikerer ikke at blive hængende; – man er jo bunden, – man er i Sikkerhed.

Waage.

Men Trosløsheden – Menneske! – først Forræderiet mod din Kone! –

Sandberg.

Hys! – bland ikke Johannes Navn ind i dine smudsige Affærer.

Waage.

– i mine? – nei du er virkelig ophøiet!

Sandberg.

Netop i dine! – er det ikke din Skyld – det hele? er det ikke du, som har paatvunget mig denne latterlige Rolle som Dydens Beskytter? – Og nu! – (*ta'r sig til Hovedet*) nu er jeg aldeles besat af hende.

Waage. (*ser ud tilhøire*).

Der kommer hun tilbage.

[72] Sandberg.

Gaa nu Jens! – jeg raader dig!

Waage.

Nei gu' om jeg gjør; du har hængt over hende hele Formiddagen.

Sandberg.

Jeg beder dig; – du er en daarlig Kammerat – Jens! – du har jo Fru Friedemann.

Waage.

Du har jo din Kone.

Sandberg.

For Fanden! – bland dog ikke Johannes Navn ind i dine smudsige Affærer.

Frøken Svendsen (*kommer fra høire*).

Jeg skulde hilse Dem, Hr. Waage! fra Fru Friedemann, at hun vilde vædde, De kunde ikke indhente hende rundt om Lyngholmen med det Forspring, hun nu har. De kan se hende – dernede, tæt ved Pynten.

Waage (*ser ud*).

Jeg er fuldstændigt enig med Fru Friedemann, hun kan ikke indhentes.

Frøken Svendsen (*tørt*).

Saa bliver der ikke noget Væddemaal.

[73] Sandberg.

Men du burde dog vide Indsatsen – Jens! maaske var der meget at vinde.

Frøken Svendsen.

Fru Friedemann nævnte ikke noget; men siden hun har taget saa stort Forspring, kunde man jo tro, at der stod meget paa Spil. De skulde dog forsøge.

Waage.

Dersom De ønsker det?

Frøken Svendsen.

Mig er det ganske ligegyldigt.

Sandberg.

Men jeg ønsker det; Frøken Svendsen og jeg skal tale om Forretninger. Jeg holder paa dig Jens!

Waage (*til hende*).

Vil De ogsaa have mig afsted?

Frøken Svendsen.

Konsulen nævnte Forretninger, – jeg ved ikke –

Sandberg.

Jovist skal han løbe efter Fru Friedemann! – det skal han netop! – jeg holder paa dig – Jens! løb nu!

[74] **Frøken Svendsen** (*ler*).

Ja saa holder jeg paa Fru Friedemann! – jeg ønsker, De maa tabe – Hr. Waage!

Waage.

Saa skal De vinde – Frøken!

(*Waage tager sine Skøiter og gaar tilhøire.*)

Sandberg.

De maa være træt; sæt Dem, og lad os hvile. Jeg lod bringe nogle Plaids og Tæpper herud – som De ser –; jeg haaber, De skal ikke fryse. (*Hun sætter sig; han breder over hende.*)

Frøken Svendsen.

Tak; jeg er næsten for varm; Solen skinner virkelig allerede saa lystigt i Middagstimerne, at Vintertøiet næsten er besværligt. – De vilde tale om Forretninger – Hr. Konsul!

Sandberg.

Nei – ikke nu længer; det var bare, forsat blive af med Waage,

Frøken Svendsen.

Hr. Waage forstaar sig ikke paa Forretninger.

Sandberg (*smiler*).

Ikke paa vore.

Frøken Svendsen.

Har jeg ikke hørt, at han er rig?

[75] Sandberg.

Han vil arve mange Penge; hans Navn er meget godt, – (*spøger*) han er idetheletaget et udmærket Parti – Frøken!

Frøken Svendsen (*alvorligt*).

Ja.

Sandberg (*ler*).

De synes at tage ham under Overveielse?

Frøken Svendsen.

Jeg ser mig just om efter en Mand.

Sandberg (*ler*).

De gjør Nar af min Ven; men jeg forsikrer Dem, han er igrunnen ikke saa umulig: snil Gut, men frygtelig vigtig!

Frøken Svendsen.

Men De misforstaar mig; jeg er fuldstændig alvorlig; jeg vil gifte mig, saasnart jeg finder et passende Parti, – er det saa besynderligt? – eller tror De, det vil holde haardt for mig at finde en, som vil?

Sandberg.

Nei det ved Gud, jeg ikke tror. Men den overraskede mig – denne Frimodighed – et Øieblik, kun et Øieblik. Nu indser jeg, at De maatte tage disse Ting saa overlegent – netop ^[76] De – ingen anden Dame, jeg kjender, kunde det –; men –

Frøken Svendsen.

Jeg finder, at Hr. Waage er en Mand, som vil egne sig for Ægteskabet.

Sandberg.

Paa ingen Maade – undskyld; men det maa jeg paa det bestemteste modsige. Det undrer mig ligefrem, at De med Deres skarpe Blik har kunnet se saa feil.

Ægteskab er det, hvortil Jens Waage minst af alt i Verden egner sig; – en temmelig løs Karakter i den Retning.

Frøken Svendsen.

– i hvilken Retning – mener De?

Sandberg.

– i den – i den kvindelige Retning – temmeligt løs – jeg forsikrer Dem.

Frøken Svendsen.

Man maatte jo binde ham; bindes maa I jo alle.

Sandberg.

Men han vilde ikke være disse skønne Lænker værd. – Dersom De viste –

Frøken Svendsen (*ser op*).

De vil da ikke fortælle mig Historier om Hr. Waage?

[77] **Sandberg.**

Paa ingen Maade; han er jo desuden min – en Ven af mig. Men naar De specielt fremhæver hans Begavelse som Ægtemand, saa burde De dog idetminste vide, at Ægteskabet er det, han sist af alt tænker paa.

Frøken Svendsen.

Men pleier det ikke at være det, man tænker paa tilsist, – en Mand i Hr. Waages Stilling?

Sandberg.

En Mand, som ligefrem er bange for Ægteskabet.

Frøken Svendsen.

Det forekommer mig, at jeg har læst etsteds, at det heller ikke skal være nogen sikker Himmel – Ægteskabet?

Sandberg (*ler*).

Det er muligt! – Men det vil De vistnok give mig Ret i: det er hverken smukt i og for sig, og det taler heller ikke for nogen særlig Disposition i Retning af monogame Dyder, at en Mand ligefrem vedkjender sig, at hans Maal er at opnaa alt hos Kvinden, men aldrig forpligte sig ved Ægteskab? – det maa De dog indrømme?

Frøken Svendsen.

De mener, Ægteskabet bør eftertragtes for dets egen Skyld?

[78] **Sandberg.** (*værdig*).

Men Frøken! – Ægteskabet er dog den eneste Form, en Gentleman kan byde, – den eneste Pris – forat tale forretningsmæssigt –

Frøken Svendsen (*tørt*).

Prisen retter sig efter Varen – Hr. Principal! – men deri er jeg enig med Dem: det er dumt at prale; vi kjender dem fra Forretningen – ikke sandt? disse durkdrevne Fyre, der kan alle Kneb udenad og som ikke Pokker selv kan narre, – altid saa ender det med, at netop slige maa betale høieste Pris fuldt ud med Provision og Commission, Courtage, Gebyr og alle Omkostninger.

Sandberg (*ler høit*).

Ja det ved Gud, de gjør; –især den, som falder i Deres Hænder.

Frøken Svendsen (*prøvende*).

Det gjør han neppe –?

Sandberg.

Det gjør han netop.

Frøken Svendsen.

De ser saa hemmelighedsfuld ud; – kom, sæt Dem dog.

[79] **Sandberg.**

Tak – er her Plads til to?

Frøken Svendsen (*gjør Plads*).

Vi faar være nøisomme.

Sandberg (*sætter sig*).

Men – men – ja undskyld Frøken! men saa maa jeg sætte mig lige ind til Dem?

Frøken Svendsen.

Værsaagod!

Sandberg (*usikkert*).

Jeg viste ikke, – hvis nogen saa os, – det kunde –

Frøken Svendsen (*ser paa ham*).

Men Gud! – man kan jo se os fra hele Isen. – Lad os saa tale om Forretninger – om mine Forretninger. Det synes at tage lang Tid – Fru Friedemanns og Hr. Waages Væddeløb.

Sandberg.

Gid det vilde! – jeg ved ikke, at jeg nogensinde i mit Liv har truffet en Dame, med hvem det har været mig saa kjært og saa lærerigt at underholde mig.

Frøken Svendsen.

Det er saa rimeligt; vi er ikke mange ^[80] endnu hertillands – af Damer, som har gennemgaaet en fuldstændig merkantil Uddannelse.

Sandberg.

Aa nei! det er ikke alene det; det er noget andet – noget uforklarligt –

Frøken Svendsen (*smiler*).

Saa har det maaske ogsaa en vis Tiltrækning, noget nyt og uvant at kunne forhandle disse privilegerede Mandfolkesager med en Dame, som ovenikjøbet er ung og – og saa videre.

Sandberg.

Og naar jeg saa tænker mig, hvilken Forøgelse i Arbeidskraften, om man paa den Maade kunde faa Hjælp hos Kvinden; – hvilken Forretning man skulde skabe! (*varmere*) hvilken Lyst i Arbeidet! – hvilket Fællesskab i alt! – hvilken – o hvilken Lykke!

Frøken Svendsen (*tørt*).

Billigt vilde det ogsaa blive, eftersom Kompagnonerne ofte vilde udgjøre kun én Husholdning.

Sandberg (*henrykt*).

Det ogsaa – ja! hvor De er praktisk – Frøken! – og henrivende paa samme Tid! Siden igaar efter vor Samtale i Kontoret [81] hjemme, har jeg ikke tænkt paa andet end Dem. Og jeg kan ikke begribe, at De har været flere Maaneder i min Forretning, uden at jeg har vist andet om Dem end at De saa godt ud og syntes at passe Deres Bøger. Jeg begriber ikke, hvor jeg har været henne, – hvorledes det er gaaet til!

Frøken Svendsen.

Da forstaar jeg det saa godt. Det kommer altsammen af Forstyrrelsen igaar: jeg kom ud af min Stilling – ja, naar jeg skal være ærlig: jeg gjorde det med Vilje; og deraf denne – denne Opdagelse.

Sandberg.

Kom De ud af Deres Stilling – igaar? – hvad mener De?

Frøken Svendsen.

Saalænge De kun saa mig i Byen i Forretningen, gik alt godt. Men ude i Deres Hjem, – hvor til og med Hr. Waage gjorde Dem opmærksom – der opdagede De det forstyrrende ved mig: at jeg ogsaa var en ung Dame.

Sandberg.

Men det viste jeg jo før! – og i den Kombination: en ung smuk Dame og en dygtig Dame, – deri skulde dog ikke være noget [82] forstyrrende. Det er jo Tidens Løsen, – Fremtiden!

Frøken Svendsen.

Ganske vist; men det vil kanske vare en Tid, inden Mændene kan vænne sig til det.

Sandberg.

O tal mig ikke om Dem som om noget, man kan vænne sig til! Dette er jo heller ikke dette almindelige, man kalder Elskov, – vi ved jo alle, hvor den er skrøbelig! men Deres eminente Dygtighed, Deres hele Væsen – alt tiltrækker og imponerer mig; og paa samme Tid føler jeg, at mit Liv indtil idag er gaaet ligesom med halv Damp; (*reiser sig*) – jeg føler, at sammen med Dem skulde jeg udvikle den dobbelte Energi.

Frøken Svendsen (*smiler*).

Det er maaske Skade, at vi først mødtes igaar?

Sandberg (*foran hende*).

Men er det da for sent? – naar nu et lykkeligt Tilfælde har aabnet mine Øine,

–

Frøken Svendsen.

Det var ikke en ublandet Tilfældighed; jeg havde min Mening med at indfinde mig i Deres Hjem.

[83] Sandberg.

Jeg havde anmodet Dem, (*hun ser op*) naturligvis! – De kunde have undslaaet Dem; men hvad vilde De? hvad søgte De?

Frøken Svendsen (*ler*).

Jeg har jo sagt Dem det: jeg søger en Mand.

Sandberg.

De ler! – Gudskelov! – det er ikke Alvor; De tænker ikke paa Waage –?

Frøken Svendsen.

Men Hr. Konsul! – her er ingen anden.

Sandberg.

Gudsdød! – Frøken! De gjør mig gal med dette Menneske.

Frøken Svendsen (*lader som ingenting*).

Det er rigtig uheldigt, at De synes at have saa meget imod Hr. Waage; jeg havde haabet paa Dem og Deres Frue; jeg er saa alene, ingen Familie –

Sandberg (*heftig*).

Men ikke ham, – ikke ham! – jeg forsikrer Dem: han er Dem ikke værd. Nei – Deres Plads er i Forretningen – i den store Forretningsverden; med mig, vi to sammen, – hvad skulde vi ikke kunne udrette. (*Foran hende*). [84] Frøken! har De da ingen Tanke tilovers for mig?

Frøken Svendsen (*ser op*).

Jo! – men De er jo gift.

Sandberg.

Bah! – jeg havde ikke ventet det Svar af Dem. En Dame med Deres Udvikling, paa Høide med Tidens mest fremskredne Ideer! – Hvis der saasandt imellem os to er dette hemmelighedsfulde Baand, denne Væsenlighed, denne den stærkeste og myndigste Dragning mellem to Mennesker, saa ved De – Frøken! at alle de Forhold, som er skabt af Konveniensen, Religionen eller Samfundets saakaldte Orden – de svinde og blegne som Skygger for Livets sunde Solskin. Og De vilde ikke – derom er jeg overbevist! – De vilde ikke vige tilbage, naar De først følte –

Frøken Svendsen (*stanser ham*).

Paa en vis Maade bryder jeg mig kun lidt om Konveniensen – det er sandt nok. Men jeg holder af at bevare mit Hoved klart; og jeg har en svag Tro til de stærke Følelser.

Sandberg (*sætter sig hos hende*).

Ganske som jeg selv. Det er det herlige ved Dem, at man kan tale – selv om

disse ^[85] Ting med Ro og Overlæg, – uden Ængstelse og uden Overdrivelse. De ser altsaa – thi jeg føler, at De kan se tvært igjennem mig, hvis De vil! De ved, i hvor høi Grad jeg allerede tilhører Dem; om De valgte mig – sig Frøken! tror De, at det var aldeles umuligt?

Frøken Svendsen (*ser paa ham*).

De ved: umuligt er det ikke.

Sandberg (*springer op*).

O – De giver mig Haab! – jeg vil gjøre alt for at vinde Dem og beholde Dem; hvor jeg er lykkelig! – det viste jeg nok! – (*Frøken Svendsen har reist sig og gaar fremover; Sandberg nærmer sig glad*).

Frøken Svendsen (*i Tanker*).

Hvor gammel er han – Deres Søn? – er det ikke Carl, han heder?

Sandberg (*tilbage*).

Lille Carl! – jo han heder Carl. Hvorledes kommer De til at tænke paa ham – – just nu? –

Frøken Svendsen (*som om hun fortsætter sine Betragtninger*).

Jeg tænker paa de nærmeste Følger. Børnene følger ialmindelighed Moderen, naar det er Manden, som –

^[86] **Sandberg**. (*smiler tvungent*).

De tænker – De tænker langt frem – Frøken Svendsen.

Frøken Svendsen.

Tværtimod! – jeg tænker paa det første Skridt – ikke sandt?

Sandberg.

Na- naturligvis.

Frøken Svendsen (*ser ud tilhøire*).

Der kommer Væddeløbet! – De ser saa underlig ud Hr. Konsul! vi har dog

ikke misforstaaet hinanden? den eneste Form, en Gentleman kan byde –

Sandberg.

Vi maa tale mere om dette –

Frøken Svendsen (*seende mod høire, halvt til sig selv*).

Han vilde ikke tage hende.

(Fru Laura farer lige i Armene paa Frøken Svendsen; lige efter Waage, som støtter sig til Sandberg, mens han spænder Skøiterne af; Udraab og Snak; Fru Laura sætter sig paa Stenen.)

Fru Laura (*forpustet*).

Jeg kom først – ikke sandt? Frøken Svendsen! – han naaede mig ikke! – gjorde han vel? – aa, – jeg følte, han var lige bagefter! – jeg er saa glad! – tænk om han havde naaet mig!

1871 Sandberg. (*prøver at skjule sin Sindsbevægelse; Waage ser mistænksom paa ham*).

Ser du Jens! Fruens Indsats har været betydelig.

Fru Laura (*holder Muffen for Ansigtet*).

O tal ikke om Indsatsen; det var ingenting!

Waage (*somom han pludseligt forstaar – sagte*).

Ah! – Fru Friedemann! – havde jeg vist det!

Frøken Svendsen (*holder Øie med dem*).

Jeg sagde Dem det paa Forhaand – Hr. Waage.

Fru Laura.

Hvorledes kunde De vide det? – det har De selv fundet paa Frøken Svendsen! Jeg nævnte intet om Indsatsen, det er jeg vis paa, jeg kunde ikke – ah! (*stanser pludseligt med et lidet Udraab*).

Frøken Svendsen.

Hvad det var, som stod paa Spil, kunde jeg jo ikke vide; jeg saa blot, at det var af megen Vigtighed at bringe – Indsatsen i Sikkerhed.

Fru Johanne (*kommer tilsyne oppe ved Hytten*).

Kom Theodor og hjælp mig; vi laver varm Punch til Herrerne.

[188] Sandberg. (*gaar nervøs omkring Frøken Svendsen*).

Strax Johanne! – kom Jens! – lad os prøve Punchen.

Waage (*holder sig ogsaa i Nærheden af Frøken Svendsen; halvhoit til hende*).

Jeg vilde ikke vinde, – for Deres Skyld.

Frøken Svendsen.

Mig var det ligegyldigt, – det sagde jeg.

Sandberg (*utaalmodig*).

Kom nu – Jens!

Waage (*til Frøken Svendsen*).

Vinder jeg Intet hos Dem?

Frøken Svendsen.

Jeg sætter aldrig noget paa Spil.

Sandberg (*tager ham med sig*).

Nei nu skal du Død og Pine have Punch – Jens! – det kan du trænge til efter alle dine Nederlag (*han ler; de gaar sammen opover mod Hytten og forsvinder*).

Fru Laura (*har hele Tiden ventet Waage*).

Gik han? – gaar han virkelig uden at hjælpe mig!

Frøken Svendsen.

Tillad mig – Frue!

[189] Fru Laura (*fornærmet*).

Nei Tak! – jeg kan saa godt hjælpe mig Selv (*begynder at rive i Skøiterne*).

Frøken Svendsen (*knæler foran*)

Nei – lad mig! – se saa! det maa smage godt at faa Fødderne løse efter det store Væddeløb.

Fru Laura (*ser paa hende*).

Hvad mente De med at bringe Indsatsen i Sikkerhed?

Frøken Svendsen.

Ingenting – Frue! – Ordene faldt saadan – jeg ved ikke –

Fru Laura.

Ah – jeg kjender Dem; De er en klog Dame!

Frøken Svendsen (*reiser sig*).

Undskyld Frue! – saa smigrende som det er: men De kjender mig virkelig ikke.

Fru Laura.

Desuden har Ludvig sagt, at De er en klog Dame.

Frøken Svendsen (*glad*).

Har Deres Mand sagt det?

[90] **Fru Laura** (*reiser sig*).

Ja – han har det naturligtvis fra Fru Sandberg.

Frøken Svendsen.

Da antager jeg, en Mand som Ludvig Friedemann maa kunne danne sig en Mening paa egen Haand.

Fru Laura.

Men det tar De feil i; det kan min Mand sletikke.

Frøken Svendsen (*smiler*).

Ja Frue! – De maa ikke tage mig det ilde op; – men Deres Mand tilhører en

Smule os andre.

Fru Laura.

Som Forfatter? mener De; (*undseelig*) disse Ungdomsvers –

Frøken Svendsen

Nei mest som Forkjæmper for vor Sag

Fru Laura.

– vor Sag?

Frøken Svendsen.

Ja – Kvindens.

Fru Laura.

Ih! men Gud! – det er jo ikke Kvinder som vi; det er disse – De ved – disse faldne –

[91] Frøken Svendsen.

Ja – ja; jeg ved godt; men Livet er en glat Is – Fru Friedemann! man kan saamænd aldrig være sikker.

Fru Laura (*slaaet*).

Nei! – De har Ret! – og De er ugift; De maa være meget klog; dengang havde Ludvig Ret. – Der kommer han; (*Friedemann kommer tankefuld ind fra høire med Skøiterne paa Armen*). Har du hilset paa Frøken Svendsen – Ludvig?

Friedemann (*aandsfraværende*).

Tak – jeg har havt den Fornøielse. Ved du, hvor Fru Sandberg er henne?

Fru Laura.

Hun er ganske stolt over, at du har kaldt hende en klog Dame.

Friedemann.

Klog! – oh! fremragende!

Frøken Svendsen.

Nei Hr. Friedemann! De overdriver –

Friedemann.

Aa – det var Dem! – om Forladelse! – ja De ogsaa! – Gudbevares! – men du Laura! ved du ikke, hvor Fru Sandberg er henne?

[92] Fru Laura (*ler*).

Ja saadan er han! – han ved ikke af, at han er uartig; Johanne koger endnu Chocolate; gaa og bed hende bringe os en Kop; men fald nu ikke op i Fordærvelsen, for saa kommer I aldrig tilbage.

Friedemann (*forvirret*).

Har jeg været uartig – Frøken Svendsen! saa beder jeg –

Frøken Svendsen (*ler*).

O – Hr. Friedemann! – der er ikke noget at undskylde, – undtagen at jeg ler; De maa ikke blive vred: men Fruen er saa vittig.

Friedemann.

Hvem – hvem er det nu, som er vittig?

Frøken Svendsen.

Deres Frue! – Hr. Friedemann, – kan De spørge?

Friedemann.

Laura – vittig? – hm!

Fru Laura.

Se det kan han ikke forstaa; men gaa nu og skaf os Chocolate; vi maa snart tænke paa Hjemturen.

(Friedemann gaar opover mod Hytten.)

[93] Frøken Svendsen.

Jeg kunde næsten misunde Fru Sandberg den Interesse, hvormed Deres

Mand –

Fru Laura.

Aa – De interesserer sig for en Mængde afskyelige Ting sammen.

Frøken Svendsen (*forsigtigt*).

Der er ogsaa noget fængslende ved Fru Sandberg –

Fru Laura.

Det behøves ikke for Ludvig, – kun Fordærvelse, – han forlanger ikke andet, – jeg mener Interesse for dette nye, de kalder Promix – Promisc – nei –

Frøken Svendsen.

Men tror De ikke, at det forhøier Interessen ved disse fælles Interesser, at det er en ung og indtagende Dame – (*bøier af*) – jeg mener, Deres Mand er vist plaget med saa mangeslags Bekjendtskaber, saa at det –

Fru Laura (*ler*).

Ja De kan tro, han faar undertiden Besøg. At se Ludvig, – jeg ser ham naturligvis i Dørsprækken; – at se ham saa høflig og skikkelig følge disse angerfulde Damer til Døren, og saa stikker de Tungen ud, naar han vender sig og [94] er næsten kvalt af Latter i Entréen, – saa tror han, de hulker.

Frøken Svendsen.

Det er igrunden ondt at tænke paa, at en Mand som Deres skal være udsat for sligt.

Fru Laura (*alvorlig*).

Ja – det har De virkelig ogsaa Ret i.

Frøken Svendsen.

Men alligevel! – det gjør ikke noget; han er for stor til at skades af Smaating.

Fru Laura (*overrasket*).

– stor! Ludvig? – (*ler strax igjen*) – behændig er han ialfald ikke; – se bare,

hvorledes han bærer Johannes Pelskaabe! – og hvor tydeligt man kan se, at han brænder efter at komme til at tale med hende.

Frøken Svendsen.

Han gjør sig ialfald ingen Uleilighed med at skjule det.

Fru Laura.

O – han kunde ikke, selv om han vilde. Har du Chocolate – Johanne? det kan jeg behøve; – ved du: jeg har løbet omkap med Hr. Waage og han tabte.

(Fra Hytten kommer Fru Johanne, Friedemann, Sandberg, Waage med Puncheglas paa et Bræt; tilsist Pigen med Chocolate.)

[95] Waage.

Tag heller et Glas Punch hos mig – Fru Friedemann.

Fru Johanne.

Jeg saa Væddeløbet oppe fra Hytten; men jeg fik det Indtryk, at Waage vilde tabe.

(Fru Friedemann sætter Glasset fra sig med et Udraab,)

Frøken Svendsen *(smilende).*

Nei – nei! Fru Sandberg! – jeg kan forsikre, at Hr. Waage anstrængte sig – i Opløbet – ialfald, for det saa jeg. Derimod gik der det Rygte paa Sadelpladsen, at man var uenig eller uvidende om Indsatsen.

Waage.

Jeg havde ingen Anelse om, hvad det gjalt.

Fru Johanne.

– Ellers skulde De nok –; det var altsaa noget betydeligt, du havde sat paa Spil – Laura?

Frøken Svendsen.

Det Indtryk fik jeg.

Fru Laura.

Men Gud! – denne Indsats! Det er noget, Frøken Svendsen har fundet paa. Der var ikke Tale om nogen Gevinst; jeg havde aldeles ikke sagt, hvad det gjalt; jeg kunde jo ikke ^[96] sige det til nogen, fordi (*forvirret*) fordi, – fordi det var ikke noget.

Fru Johanne (*ler*).

Jeg holder med Frøken Svendsen; jeg er bange – Waage! – at De er gaaet glip af noget stort.

(*Waage manøvrerer, saa at han faar Fru Laura henover mod venstre; de taler sammen*).

Sandberg (*lidt haansk*).

Det er ikke saa farligt, om Waage taber lidt paa én Kant; han har saa mange Jern i Ilden – han!

Friedemann (*idet han lægger Kaaben om Fru Johanne*).

Jeg vilde saa gjerne tale med Dem – Frue!

Fru Johanne (*sagte*).

Jeg ogsaa; men ikke nu – ikke her; senere idag – hør lidt! (*han bøier sig*) tag mig tilbords? (*han samtykker*).

Fru Laura (*fortsætter Samtalen med Waage*).

O – nægt ikke! jeg gjennemskuer Dem. De er aldeles forelsket i hende – forsvar Dem ikke. Hvorfor skulde De ellers paa en Gang være bleven saa fordringsfuld – saa – saa – rædsomt fordringsfuld, undtagen for at faa et Paaskud –

^[97] **Waage.**

– eller for at tvinge Dem til en Afgjørelse.

Fru Laura (*uvis*).

Nu – nei? – o hvor De plager mig!

Waage.

Nuvel – saa gaar jeg.

Fru Laura.

Nei – gaa ikke; vent, – vi sees senere idag, – hos Sandbergs.

Waage.

Til den Tid vil De have bestemt Dem, – Fru Laura! – jeg beder –

Fru Laura (*pludseligt munter*).

Men Gud! – det er da ikke som at gaa til Tandlægen; man kan ikke saaledes bestemme sig; – De er saa klodset!

Waage.

– giv mig dog et Haab, – et Tegn – et Vink –

Fru Laura.

De forstaar jo hverken Tegn eller Vink; – Væddeløbet forstod De ikke, men hun (*mod Frøken Svendsen*) hun forstaar det. Nu kan De jo prøve idag – ved Middagsbordet, om De kan opdage noget.

[98] Waage.

Maa jeg tage Dem tilbords?

(*Fru Laura nikker og vender sig mod Damerne, der drikke Chocolate tilhøre.*)

Sandberg.

Du gjør Fremskridt– Jens! – he?

Waage (*flot*).

Aa Fanden! hvad kan det blive til her paa den kolde Is; – nei giv mig en lang Balnat med Dans og Champagne. Natten er lang og Dyden kort – siger Salomo.

Friedemann (*er kommen til*).

Det har jeg aldrig hørt.

Fru Laura.

Kom Ludvig! – jeg vil gaa hjem. Du maa bære mine Skøiter; jeg vil løbe og trampe i Isen; mine Fødder er ganske stive; er du virkelig ikke faldet en eneste Gang – Ludvig? (*Friedemann hen til Damerne, som gjør sig færdige til at bryde op. Pigen samler Kopper og Glas og gaar op til Hytten*).

Sandberg (*og Waage tilvenstre*).

Det glæder mig forresten, at du endelig har opgivet Frøken Svendsen og slaaet dig tilro hos Fru Friedemann; det er en sød liden Kone.

Waage.

Det gjør mig ondt – Theodor! at du tager feil; – jeg venter.

[99] **Sandberg.**

Hvad venter du paa?

Waage.

– paa Belønningen.

Sandberg.

Hvori bestaar den? om jeg maa spørge –

Waage.

Ja, jeg maa le selv: meget er det ikke; men i Betragtning af, at det er det første Skridt – saa –; Frøken Svendsen og jeg har aftalt at følges ad ind til Byen.

Sandberg.

Det har hun lovet dig? – det er ikke sandt?

Waage.

Tror du ellers, jeg havde overladt dig hele Formiddagen? – men hør – Theodor! du skulde tage dig ivare; det kan blive Alvor – dette.

Sandberg.

Det er alvorligt – min Ven! mere end du tror; – men jeg skal vise dig –

Fru Johanne.

Kom Theodor! – vi maa skynde os hjem; husk! vi venter Gjæster.

Fru Laura.

Hvad Tid skal der spises?

[100] Fru Johanne.

Jeg tænker fem, – eller som I vil; skal vi sige fem? (*de samtykker*) – altsaa velkommen.

Sandberg.

Jeg maa desværre ind til Byen – Johanne! – men jeg skal nok passe Tiden.

Fru Johanne.

Aa nei! følg nu lige hjem med mig; kommer du først ind til Byen, saa véd jeg, hvorledes det gaar.

Sandberg.

Men det er umuligt; jeg har Forretninger – vigtige, som ikke kan opsættes – (*pludseligt*) ikke sandt? – Frøken Svendsen! det er absolut nødvendigt, (*gjør Miner til hende*) at vi to gaar ind til Kontoret i Byen; vi har en uafgjort Forretning, som haster.

Frøken Svendsen.

Mener De det, vi talte om for lidt siden – Hr. Konsul?

Sandberg.

Netop, De ved, det var noget, som jeg –

Frøken Svendsen.

– noget, som De gjerne vilde købe – ja; men for den Sags Skyld behøver De virkelig ikke at gjøre nogen Omvei; det kan vi aftale her med to Ord.

[101] Sandberg.

Men Frøken! – De maa misforstaa mig; De vilde dog vel ikke – her –?

Frøken Svendsen.

o – vær ikke bange; her er ingen Konkurrenter.

Sandberg.

Jo – tvertimod.

Frøken Svendsen (*uskyldig*).

Spekulerer De? – Hr. Friedemann!

Friedemann.

Ja!

Fru Laura.

Nei vist gjør du ikke – Ludvig! – ikke paa sligt; – han tror nu, alle taler om Fordærvelsen.

Sandberg.

Men De glemmer Waage.

Frøken Svendsen (*lader overrasket*).

Ah – Hr. Waage havde jeg glemt; saa vil vi være forsigtige. Sagen er altsaa –

Sandberg (*ængstelig*).

Men Frøken! – hvad tænker De paa!

Fru Johanne.

Jo det er Ret – Frøken Svendsen! Lad ^[102] disse afskyelige Forretninger blive færdige her, saa har vi Dagen i Fred.

Frøken Svendsen.

Det maa være afgjort, før Sol gaar ned; – som det pleier mellem Forretningsmænd.

Waage.

Hvad Tid gaar Solen ned?

Friedemann (*med Almanakken*).

Klokken fem, – femten Minutter.

Sandberg (*fortrædelig*).

Jeg finder rent ud sagt, at dette ikke er nogen Tone for en alvorlig Forretning.

Frøken Svendsen.

Men Sagen er virkelig ikke indviklet. De kjender jo Betingelserne; og jeg giver Dem Betænkningstid, til Sol gaar ned – Klokken fem, femten.

Friedemann.

Det bliver ved Suppen.

Waage.

Undskyld, at jeg blander mig i, hvad der ikke vedkommer mig; men det synes mig et noget aparte Forhold, at Bogholderen byder Principalen en Forretning.

Frøken Svendsen.

Hr. Waage har Ret; det er igrunden en ^[103]slem Ting. Skulde vi kanske heller lade det hele fare – Hr. Konsul?

Sandberg (*ivrig*).

Paa ingen Maade! – pas dig selv – Jens! jeg har altsaa Forretningen paa Haanden, indtil Sol gaar ned?

Frøken Svendsen.

Men selv om De gaar ind paa Betingelserne – Hr. Konsul! saa er det alligevel ikke sikkert, at den anden Part accepterer.

Waage.

De kjender den anden Part, Frøken?

Frøken Svendsen (*rolig*).

Jeg er hans Commissionær. Vedkommende har paalagt mig at søge fast Bud; men forbeholder sig alligevel Ret til at sælge eller lade være.

Sandberg (*ivrig*).

Men det er imod al Coutume! hvis jeg byder det forlangte, saa skal der sælges.

Frøken Svendsen (*trækker paa Skulderen*).

Vedkommende stiller Vilkaarene saaledes og ikke anderledes.

Fru Johanne.

Det er Ret – Frøken Svendsen! giv ikke [104] efter! vil han have det, saa lad ham betale fuldt ud.

Sandberg (*ser fra den ene til den anden*).

Altsaa til Sol gaar ned.

Friedemann.

Klokken fem, femten.

Fru Laura.

De er flink – Frøken Svendsen! – hvor snurrigt igrunden – du Johanne! at høre en Dame tumle saa ugenert med disse Mandfolkeord, – købe og sælge – Gud ved hvad! – kanske Kaffe? (*de ler*).

Frøken Svendsen.

Altsaa til vi sees – Hr. Konsul! – jeg har lovet Hr. Waage et Løb ind til Byen; vil De hjælpe mig med Skøiterne. (*Sætter sig paa en Sten. Waage hjælper hende*).

Fru Johanne.

Ja – nu gaar du altsaa med os – Theodor! Velkommen Frøken Svendsen! – velkommen Waage! – altsaa Klokken fem!

Fru Laura (*tager Fru Johannes Arm*).

Jeg vil komme lidt tidligt – Johanne! jeg vil tale med dig.

[105] Fru Johanne (*lidt urolig*)

Kan vi ikke tale sammen mens vi gaar over Isen; – er det saa vigtigt? –

Fru Laura (*idet de gaar*).

O – ja; vi maa være alene, i en Krog, – i din Stue –

Sandberg (*trækker Friedemann frem i Forgrunden tilvenstre*).

Er du min Ven – Friedemann?

Friedemann (*forskrækket*).

Tro mig! – Theodor! først idag er det faldet mig ind, at –

Sandberg.

Hvad? – først idag! – men det er det samme; du har kanske selv mærket noget?

Friedemann.

Ved et tilfældigt Ord kom jeg med et til at tænke: mon dette skulde være noget andet og mere end det burde være? – og du kan vel tænke dig – Theodor! –

Sandberg

Naturligvis; saaledes maa du se Tingen; men prøv nu et Øieblik at sætte Moralen ud af Betragtning –

[106] Friedemann.

Nei, men Theodor!

Sandberg (*ængstelig for, at de to ved Stenen skal høre*).

Hys – for Fanden! vil du hjælpe mig? eller vil du ikke?

Friedemann.

Skal jeg hjælpe dig? – Theodor!

Sandberg.

Du ser derhenne; det maa forpures! Se nu ikke saa dum ud – Friedemann!

for Fanden – ja! jeg er forelsket; jeg gjør muligvis en Dumhed; men jeg spør dig:
er du min Ven?

Friedemann (*lettet*).

Jeg sveder Theodor! – jeg havde nær forløbet mig.

Sandberg.

Herregud! – vær nu ikke en Høne – Friedemann! du maa dog kunne sætte dig
ind i, at saadant Noget kan hænde: at man er forelsket i en anden end sin Kone, –
kan du ikke det?

Friedemann.

Jo – jo! – det kan jeg nok, men –

Sandberg.

Nu det kan være nok; mer behøver du ^[107] ikke at vide. Du maa hjælpe mig at
forpurre Samtalen mellem de to der. Hør nu: vi følger vore Damer indover Isen;
men pludseligt lader vi, somom vi har glemt noget – eller et lignende Paaskud og
vender tilbage – forstaar du?

Friedemann.

– tildels.

Sandberg.

Og forat de ikke skal undgaa os, gaar jeg paa østre Side af Lyngholmen og du
paa vestre. Og den, som møder dem, han –

Friedemann.

– raaber –

Sandberg.

Nei gu raaber han ikke! men han taler til dem, slaar Følge, hænger sig fast i
dem og slipper dem ikke, – forstaar du?

Friedemann.

Men tror du, jeg kan det?

Sandberg.

Naturligvis; det er ligegyldigt, hvad du siger, bare ikke slippe dem; kom nu. (*hilser, idet han med Friedemann gaar ud tilhøire*) altsaa Velkommen, Og Farvel saalænge (*de to hilser*).

Waage (*reiser sig*).

Jeg har forundret mig meget over Dem ^[108] idag – Frøken! – tillader De, at jeg sætter mig et Øieblik ved Siden af Dem

Frøken Svendsen (*uden at røre sig*).

Jeg tror ikke, her er Plads.

Waage.

Da var her dog Plads til Sandberg, det saa vi allesammen; og nu er her næsten ikke et Menneske paa denne Kant.

Frøken Svendsen.

Netop derfor.

Waage (*utaalmodig*).

Hør Frøken Svendsen! tillad mig et aabent og ærligt Ord: De er ikke konsekvent! Det tilkommer ikke mig, – jeg har desværre ingen Ret til at tale – om det – mildest talt – stærke Koketteri, hvormed De i faa Timer har gjort Sandberg vild – besat – utilregnelig –

Frøken Svendsen.

Maa jeg spørge, hvad det vedkommer Dem?

Waage.

Jeg har ingen Ret, – jeg siger det jo selv, jeg har ikke Spor af Ret til at bebreide Dem, at De driver det vidt, meget vidt –

^[109] **Frøken Svendsen** (*ler*).

Men saa hold da ialfald op! – jeg ved, hvad jeg gjør.

Waage (*heftig*).

Men De ved ikke, hvad jeg gjør.

Frøken Svendsen.

Jeg tilstaar, det interesserer mig mindre.

Waage.

Hvorledes er De dog idag! – jeg forstaar Dem ikke.

Frøken Svendsen.

Beste Hr. Waage! De tror ikke, jeg er konsekvent? – siden De paa en vis Maade er med i mine Planer, vil jeg lægge Kortene paa Bordet, saaledes spiller jeg helst; det er igrunden det fineste Spil – ikke sandt?

Waage (*mut*).

Jeg foretrækker at beholde mine Kort paa Haanden.

Frøken Svendsen (*med et lidet Smil*).

Vinder De ofte?

Waage.

Aa ja! – gudskelov!

[110] Frøken Svendsen.

Det glæder mig for Dem. Jeg har imidlertid denne Gang vundet ved aabent Spil.

Waage (*ængstelig*).

De har allerede vundet? – og hvad?

Frøken Svendsen.

Det, jeg vilde vinde. – Skal vi saa løbe indover mod Byen?

Waage.

Nei – nei! – ikke endnu! De gjør mig bange Det er ikke Deres Alvor – Frøken! dette med Sandberg. De – Frøken Svendsen! saa paapasselig, saa nøiagtig indtil Gjærrighed med den mindste Fingerspids, der kunde forraade en Gunst, De skulde paa en Gang overlevere ham alt! De – Frøken! – i et Forhold til Deres Principal! – umuligt, – aldeles utænkeligt!

Frøken Svendsen.

Det glæder mig, at De ikke kan tænke Dem dette Tilfælde, – som De forresten synes at tænke Dem temmeligt levende, – for det viser mig, at jeg havde Ret, naar jeg ikke har taget alle Deres Tilnærmelser for andet end Spøg – saadan plump Spøg, som man endnu tillader sig mod enlige Damer.

[111] Waage.

Jeg vil just ikke kalde det Spøg –

Frøken Svendsen.

Jo – ellers vilde jeg have ærgret mig –

Waage.

– hvorover vilde De –?

Frøken Svendsen.

– ærgret mig over, at jeg saa taalmodig har taalt Deres Visitter i Kontoret, Deres tilfældige Møder paa Hjørnerne, – alle de mange Opmærksomheder, De har tilladt Dem.

Waage.

Hvad Deres Taalmodigheder angaar, saa har De ikke meget at angre, det forsikkrer jeg Dem – Frøken! – men siden De prøver at trykke det hele ned til en dum Spøg, saa maa jeg dog faa Lov til at sige Dem –

Frøken Svendsen.

Nei! nei! lad os blive ved Spøgen. Dersom De bringer mig til at tro, at De for

Alvor har indbildt Dem, at De kunde opnaa noget ved Deres elskværdige Forfølgelse, saa vilde det aldeles fordærve Forholdet mellem os; og det vilde dog –

Waage.

– det vilde dog gjøre Dem ondt – ikke sandt?

[112] Frøken Svendsen (*tørt*).

Det ligger iethvertfald ikke i min Plan.

Waage.

De følger altsaa en forud lagt Plan, – baade naar De støder mig tilbage, og naar De trækker Sandberg frem?

Frøken Svendsen.

Ja.

Waage.

Men tillad mig en liden Bemærkning: naar De vilde blive saa vred paa mig, om De fik den Tro ihænde, at jeg havde haabet at opnaa noget, hvorledes skal jeg da forklare mig, at Sandberg aabenbart i dette Øieblik har saa gode Chancer, for – ikke sandt! – det har han?

Frøken Svendsen.

Jo.

Waage.

Men han er jo gift.

Frøken Svendsen (*trækker paa Skuldrene*).

Waage.

Nuvel! – jeg kan forstaa, at en Kvinde kan sætte sig ud over det; – og at De foretrækker Sandberg, – det kan jeg ogsaa forstaa; men hvorfor De bliver vred over den blotte Mulighed af, at jeg skulde haabet, hvad han nu synes at opnaa

med den største Lethed,^[113] – se det kan jeg ikke fatte. Er da Forskjellen mellem ham og mig saa himmelvid? – og er det først idag, at De opdager det?

Frøken Svendsen (*svarer ikke*).

Waage.

Jeg vil gjerne tilstaa, at fra først af begyndte jeg, hvad De kalder, min Forfølgelse som vi Mandfolk pleier og med de sædvanlige Hensigter. Men jeg skylder Dem – og tildels mig selv ogsaa at tilføie: det varede ikke længe, inden jeg indsaa min Vildfarelse.

Frøken Svendsen.

Og hvorfor lod De mig saa ikke have Fred, da De saa, det ikke nyttede?

Waage.

Fordi jeg ikke kunde; fordi De var stærkere end jeg; fordi jeg bøier mig, beder Dem tilgive den daarlige Begyndelse og tage mig som jeg er; – kan nogen gjøre en Ægtemand af mig, saa maatte det være Dem.

Frøken Svendsen (*foragteligt*).

De forhøier Budet paa Grund af Konkurrencen.

Waage.

Jeg byder, hvad jeg har, – ikke fordi det er saa meget, men fordi det er alt. – Og ^[114] Konkurrencen – den tror jeg – oprigtigt talt ikke meget paa.

Frøken Svendsen.

Hvorfor ikke?

Waage.

Fordi De aldrig – selv om De var forelsket i ham – vilde leve i vore snevre og gjennemsigtige Forhold som en gift Mands –

Frøken Svendsen.

Hustru – om andet kan der ikke være Tale.

Waage (*bagover*).

Sandberg skulde ville –, De skulde paa en Dag have gjort ham saa gal, at han vil ofre alt – sin Hustru, Sønnen – alt!

Frøken Svendsen (*ler haardt*).

Begynder De nu at tro paa Konkurrencen?

Waage (*betænker sig et Øieblik, smiler*).

Nei.

Frøken Svendsen (*heftig*).

Nuvel! – før Sol gaar ned, skal jeg vise Dem –

Waage.

– at De kan, – det tvivler jeg ikke om; men – De vil ikke! – nei Frøken! – hvad [115] det er for en Aand, som er faret i Dem idag, – det forstaar jeg ikke; men saa meget kjender jeg Dem, at selv om De troede, Deres Lykke var paa den Vei, saa vilde De aldrig gaa at hente den til Ulykke og Fordærv for en anden – misforstaa mig ikke, jeg mener ikke mig selv, men for en anden Kvinde.

Frøken Svendsen (*haardt*).

Bah! – Fru Sandberg har Trøsten lige ved Haanden, – ligesom De selv; – det er igrunden den beste Løsning for alle!

Waage.

De ser meget godt, at jeg trækker mig tilbage fra Fru Friedemann.

Frøken Svendsen (*med en pludselig Forandring*).

O – jeg er saa kjed af Jer alle – af disse Mandfolk saa indbildske og forhyklede. Gid I dog engang fik Mod til at nævne Tingen ved sit rette Navn, saaat vi kunde blive fri for denne malpropere Blanding. Se nu Dem selv: hvorledes har De vimset omkring mig som en Nar, fra jeg kom til Byen; hvortil alle disse Omsvøb, vi viste jo begge, hvad det gjaldt! Og nu dette med Fru Friedemann, – som er og som ikke er, som De slipper med en Haand og holder igjen med den

anden, – alt dette [116] kluntede Mandfolkekoketteri – oh! hvor jeg er kjed af det. Og dersom De endda duede til det! (*ivrigere og ivrigere*) men det gjør De sletikke; det er bare, fordi det hører til, fordi det skal saa være! men i Virkeligheden er det langt mere gedigne Egenskaber som gjør Dem saa indtagende – (*standser pludseligt*) som gjør, at – at –

Waage (*med et Smil*).

De sagde – saa indtagende.

Frøken Svendsen (*samlers sig*).

Jeg kan ikke tro, at jeg sagde det! –

Waage.

Jeg forsikrer Dem, det er ingen Feiltagelse.

Frøken Svendsen (*tørt*).

Saa er det ialfald en uhyre stor Overdrivelse. Vil De hjælpe mig ud paa Isen.

Waage (*ivrig*).

Men Frøken! – hør mig dog, – tro mig dog –

Frøken Svendsen.

Hr. Waage! – De fortsætter med den smagløse Forfølgelse af en enlig Dame!

[117] **Waage**.

Men Guds død! skal jeg da frie til Dem paa Torvet?

Frøken Svendsen (*alvorlig*).

Ja. – Hjælp mig op; – der kommer Friedemann tilbage.

Waage.

Friedemann! – jeg kvæler ham.

Frøken Svendsen (*ler*).

Forat gifte Dem med Enken? – kom tag Deres Skøiter, saa løber vi forbi ham.

(Waage fører hende ud tilhøire. Scenen staar et Øieblik tom).

Sandberg *(kommer hurtig over Øen fra venstre).*

Naa Friedemann! – de var ikke paa min Side; du maa have truffet dem?

Friedemann *(ind fra høire med Skøiterne i Haanden)*

Ja, jeg traf dem.

Sandberg.

Men – for Pokker! – Du skulde jo tale til dem.

Friedemann.

Det gjorde jeg ogsaa; jeg sagde som vi havde aftalt.

[118] Sandberg.

– Du sagde?

Friedemann.

Jeg sagde: Sandberg og jeg har glemt noget.

Sandberg.

Nuvel! men de to! – svarede de ikke?

Friedemann.

Det forekom mig, at de lo.

Sandberg.

Men du da – Friedemann! – hvad gjorde du saa?

Friedemann.

Jeg – du Kjære! jeg faldt –, ja var det ikke uheldigt? tænk! pladask paa Halen! og da jeg kom paa Benene igjen, var de som sunkne i Isen – borte; jeg forsikrer dig; – de maa have løbet forfærdeligt hurtigt, mens jeg laa.

Sandberg *(halv for sig selv).*

Det var dog forbandet. De har altsaa talt sammen; han har naturligvis spurgt

og hun! – (*pludseligt*) tænk om hun ler af mig sammen med ham! – o en saadan Falskhed!

Friedemann (*ængstelig*).

Du Theodor! – din Kone vinker.

[119] **Sandberg.**

Hvem vinker min Kone paa?

Friedemann (*befippet*).

– Paa dig – paa dig – naturligvis! – hvem ellers?

Sandberg.

Er du vis paa det? – kom Friedemann. (*ud tilhøire*).

(*Tæppet falder.*)

3die Akt.

[120] *Sandbergs Dagligstue. Lamper med Skjærm paa Kaminen og mellem Blomsterne bagved Sofaen tilvenstre; Lysekronen tændt, Ild i Kaminen; tykke Forhæng for Vinduet. Damerne i Silke, Herrerne i Kjole og hvidt Halstørklæde.*

Bag en Ovnskjærm foran Kaminen staar Fru Sandberg og sætter sit Haar op; hun har en hvid Peignoire over sin sorte Silkekjole. Sandberg kommer fra Soveværelset i Skjorteærmer og med det hvide Halstørklæde i Haanden. Naar de taler til hinanden, er det usikkert, med lange Pauser, og de undgaar at se paa hinanden.

Sandberg.

Hvad betyder det, at du klæ'r dig herinde – Johanne?

Fru Johanne (*aabner Peignoiren*).

Kjære! – jeg er klædt; jeg klædte mig om, mens du læste Aviserne; – det er

bare Haaret, jeg sætter op.

[121] Sandberg.

Men hvorfor holder du til herinde i Stuen –?

Fru Johanne.

Aa – det var rent tilfældigt; – her var lyst – og – og –

Sandberg.

Du er tidligt færdig idag –

Fru Johanne.

Jeg maa i Kjøkkenet; – siden Caroline var med os paa Isen i Formiddag, maa jeg selv hjælpe til.

Sandberg (*driver omkring i Stuen*).

Har du været inde hos Carl?

Fru Johanne (*vender sig hurtigt*).

Nei – der er dog ikke noget iveien?

Sandberg.

Jeg ved ikke. – Det tror jeg ikke.

Fru Johanne.

Har du hellerikke været derinde? – du pleier dog ellers altid –

Sandberg.

Aa – dersom han feilede noget, havde vi naturligvis hørt det.

Fru Johanne.

Ja – naturligvis. (*Hun følger ham med Øinene i Speilet*).

[122] Sandberg.

Hør du Johanne! – igrunnen er det frygteligt at vente Gjæster, naar man er

saa lidet oplagt som jeg iaften.

Fru Johanne.

Er du hellerikke oplagt? – og jeg stod just og tænkte paa det samme.

Sandberg.

Jeg ved ikke; – jeg er ligesom saa træt; jeg vilde heller spise alene, – jeg mente naturligvis vi to – en familie, i al Stilhed; – jeg er virkelig for træt til at være elskværdig, jeg mener imod fremmede – som Vært – forstaar du.

Fru Johanne.

O – ja! – Hvem der kunde faa Lov at sove en hel Time efter Middagen.

Sandberg.

Vilde du sove – Johanne! – jeg tænkte, det kunde være morsommere at kjøre en Tur –

Fru Johanne (*lidt skarpt*).

Du mener, fordi jeg kjørte med Friedemann igaar?

Sandberg.

Nei – nei – nei! Kjære! du misforstaar mig; det skulde aldeles ikke være nogen ^[123]Hentydning – jeg forsikrer dig; – jeg mente bare, saadant Vinterveir er saa sjeldent, – Og vi har jo Hest; (*bag ved hende; ser i Speilet og prøver at knytte sit Halstørklæde*) – er det virkelig – ikke længer end igaar – siden du kjørte –

Fru Johanne.

Jeg synes ogsaa, det er saa uhyre længe siden; (*vender sig og vil række Haanden op mod ham*) Vil du, jeg skal hjælpe dig med Sløifen – Theodor?

Sandberg (*trækker sig tilbage*).

Nei mange Tak –; du skal have Tak; men jeg maa tage et andet; dette er blevet krøllet, – jeg ved ikke hvorledes; men vi har jo Tiden for os. (*Ser paa Uhret over Kaminen*).

Fru Johanne.

Det er igrunden en Skam at sige det; men du! – jeg gruer ligefrem for vore Gjæster.

Sandberg.

Jeg ogsaa – du! af ganske Hjerte.

Fru Johanne (*efter en Pause*).

Der er ikke en, jeg i dette Øieblik kunde ønske at se.

Sandberg.

Jeg savner hellerikke nogen. – Det var idetheletaget taabeligt af os – dette.

Fru Johanne.

Dette Selskab? – mener du –?

[124] Sandberg.

Ja – saadanne Selskaber er altid farlige. Der var morsomt paa Isen – det er ganske vist; – der var friskt, rigtig oplivende var der. Men nu bagefter at ville samle de samme Mennesker, for ligesom at fortsætte, hvor man slap, det lykkes næsten aldrig. Du skal se, vi kommer alle til at være ligesom lidt –

Fru Johanne.

– lidt trykkede – mener du?

Sandberg.

– netop! Situationen og Stemningen hænger nøie sammen; Omgivelserne gjør saa uhyre meget; hvad der tager sig ud paa Isen, gaar slet ikke an i Salonen.

Fru Johanne.

Det falder én ikke engang ind.

Sandberg.

Nei – ikke sandt? man føler sig saa fri paa Isen, – man blir ligesom saa ung paa Skøiter; – det gaar saa glat, næsten uden Anstrængelse; Isen er saa flad og

aaben, at alting uvilkaarligt synes lettere og mere ligetil.

Fru Johanne.

Og har du lagt Mærke til, hvormeget man siger, – jeg mener, hvor Tungen ogsaa løber let paa Isen, – løber lige ud, og før man^[125] sanser det, er man kommen did, man sletikke vilde.

Sandberg (*smiler*).

Ja – har du ogsaa mærket det? – hvor morsomt, at vi har gjort akkurat den samme Erfaring.

Fru Johanne (*ler*).

Ja – ikke sandt – Theodor!

Sandberg (*lytter*).

Der er nogen i Entreen; – det kan ikke være af Gjæsterne; Klokken er ikke engang halv fem; – men hys! – det er en Damestemme. (*Trækker sig mod Soveværelset*).

Fru Johanne.

Ah – jeg ved! – det er Laura; hun sagde, hun vilde komme lidt tidligt. (*Til Pigen, som viser sig i Døren*). Det er Fru Friedemann! – ikke sandt? – bed hende gaa ind i Spisestuen –

Pigen.

Det er ikke Fru Friedemann; det er Frøken Svendsen.

Begge.

Frøken Svendsen?

Pigen.

Hun ønsker at træffe Fruen.

^[126]**Sandberg.**

– dig!

Fru Johanne.

– mig? – det var da besynderligt; – hvad kan hun ville? – *(til Pigen)* lad Frøken komme ind; men ophold hende et Øieblik, saa jeg faar ordnet mig *(tager Peignoiren af, Sandberg hjælper)*. Tak – Theodor! – vil du være saa snil at tage den med dig; *(hænger den over hans Arm)* du Ser saa underlig ud? *(rydder paa Kaminen, rækker ham Kam og Børste o. s. v)*. undskyld! – du maa ogsaa tage dette med dig; – kan du tænke dig, hvad Frøken Svendsen kan mene med at komme saa tidligt? – og forat søge mig? – havde det endda været dig?

Sandberg *(forvirret)*.

– Hvorfor mig? – hvad skulde – hvad skulde Frøken Svendsen ville mig?

Fru Johanne.

Men Gud! Theodor! I havde jo saa fuldt af Forretninger sammen; du husker dog Kaffen –?

Sandberg.

Kaffen? – aa du mener! – det var en Spøg – ikke andet.

Fru Johanne *(gaar for at aabne)*.

Var det Spøg? – det saa alvorligt nok ud.

[127] Sandberg *(holder hende tilbage, ængstelig)*.

– et Tilbud, et overilet Tilbud –

Fru Johanne *(smiler)*.

Hvis du nu itide havde lært mig lidt Kjøbmandskunst, saa kunde jeg kanske hjulpet dig ud af denne Klemme.

Sandberg.

Johanne – du kan –; jeg beder dig –

(Frøken Svendsen viser sig i Døren; Sandberg flygter ind i Soveværelset).

Frøken Svendsen.

Jeg beder Dem tilgive Fru Sandberg! jeg kommer næsten en Time for tidligt.

Det er meget paatrængende af mig –

Fru Johanne.

Aa – Frøken! – De er meget velkommen –

Frøken Svendsen.

Men jeg vidste, at De Fru Sandberg vilde undskylde et Brud paa Konveniensen, naar det gjælder noget alvorligt?

Fru Johanne.

Er det noget alvorligt?

Frøken Svendsen (*smiler*).

Aa – saa forskrækkeligt alvorligt er det nu hellerikke; – men jeg vilde gjerne talt ^[128] med Dem nu, inden de andre kommer, saa faar jeg kanske Lov til at hjælpe Dem lidt i Kjøkkenet eller med Anretningen, forat bøde paa den Tid, jeg stjæler fra Dem?

Fru Johanne.

O – Frøken! jeg er ganske til Deres Tjeneste.

Frøken Svendsen.

Jeg vilde bede Dem om Raad og Hjælp.

Fru Johanne (*venligt*).

De gjør mig ganske forlegen; – jeg kjender Dem jo næsten bare af Omtale. Men jeg har faaet det Indtryk, at De er en Dame, som nok er Mand for at hjælpe Dem selv? – Men er der virkelig noget, hvormed jeg kan – kom sæt Dem! – se her foran Kaminen, – lad mig flytte Skjærmen – se saa! – (*Dameme sætter sig*).

Frøken Svendsen.

Man har omtalt mig – kan jeg forstaa – som den uafhængige og selvhjulpne; men man lægger ikke Mærke til min store Ensomhed.

Fru Johanne.

Jo – kjære Frøken! – det har jeg ialfald tænkt ofte paa; og nu, da Isen er brudt, nu kan jeg fortælle det: jeg har flere Gange sagt til Theodor – til min Mand: vil du ikke ^[129] tage Frøken Svendsen med dig herud – for Exempel om Søndagene? – hun maa dog være meget ensom.

Frøken Svendsen.

Jeg har hidtil med Vilje holdt mig meget tilbage –

Fru Johanne (*ler godmodigt*).

– og Theodor har virkelig ikke været ivrig; men har han end hidtil ikke vist Dem nogen Opmærksomhed, saa har han da gjort det godt igjen idag – ikke sandt?

Frøken Svendsen (*uvis*).

Jo – jovist –

Fru Johanne (*aabent*).

Han var virkelig meget elskværdig mod Dem paa Isen – var han ikke?

Frøken Svendsen (*ser paa hende*).

Aa – ganske overordentligt – Frue!

Fru Johanne (*gjør en Bevægelse, som om noget pludseligt faldt hende ind og ser uvilkaarligt mod Sovekammerdøren*).

Frøken Svendsen (*fortsætter roligt*).

Alligevel Frue! – kan De neppe forestille Dem en Ensomhed som min. Det er ikke blot, at jeg er uden Rod og Slægt her i^[130] Byen; men min Stilling putter mig uvilkaarligt ind blandt Mandfolkene, og gjør mig saa underligt fremmed for mit eget Kjøen; – kan De ikke forstaa det – Frue?

Fru Johanne (*er bleven kold*).

Aa jo – tildels. Ellers tænkte jeg, en Dame som De maatte føle en vis Tilfredsstillelse ved at kunne fylde en Plads jevnside med Mændene; det er ikke ofte, det lykkes en Kvinde.

Frøken Svendsen.

Ganske vist; Arbeidet er jo Hovedsagen. Men alligevel kommer der Øieblikke, hvor jeg føler en Tomhed – en Længsel –.

Fru Johanne (*tørt*).

De skulde gifte Dem – Frøken Svendsen.

Frøken Svendsen (*farer lidt sammen; men fortsætter roligt*).

Det vil jeg ogsaa. Men – er det da saa sikkert, at Ægteskabet udfylder ethvert Savn?

Fru Johanne.

Det kommer virkelig an paa, hvilke Fordringer man stiller.

Frøken Svendsen.

– til sig selv – ja, det mener jeg ogsaa. Men jeg har tænkt mig, at Ægteskabet mer end noget andet Makkerskab i Verden kunde^[131] medføre, at man stillede for store Fordringer til den anden?

Fru Johanne.

Den fordringsfulde vil vel føle Savn enten han er gift eller ikke.

Frøken Svendsen.

Ja, men saa er der det ved Ægtefolk, at de ialmindelighed har lovet at elske hinanden saa overordentligt høit og saa overordentligt længe.

Fru Johanne (*overlegen*).

Ah – dersom De tror, at det bare er Elskoven, som binder Ægteskabet –

Frøken Svendsen.

Nei. Gud fri mig! – Elskoven er vist en skrøbelig Gjenstand; – det synes alle Gifte at være enige om. Men jeg tror, at selv i et vellykket Ægteskab kan Forstaaelsen mangle paa et enkelt Punkt; og naar saa den, som føler Savnet, forlanger en Forstaaelse, som den anden paa Grund af sin Natur og Karakter

umuligt kan yde, saa – saa –

Fru Johanne (*opmærksom*).

– hvad saa? – hvad saa?

Frøken Svendsen.

Ja – saa mener jeg, der ogsaa i Ægteskab kan opstaa Savn – en Længsel – en Tomhed –

[132] **Fru Johanne** (*eftertænksom*).

Det kan hænde, – det vil sige: jeg kan tænke mig, at det kunde gaa saadan.

Frøken Svendsen.

Men – forsaavidt har De Ret – er man gift, – saa er en saadan Tomhed lettere at udfylde.

Fru Johanne (*ser spørgende paa hende*).

Frøken Svendsen.

En gift Person har mange Veie. Og hvad han ikke finder indenfor Døren, møder han næsten altid ude paa Trappen. Men saa er det igjen dette uheldige – dette med den altomfattende Kjærlighed, som man ikke blot har lovet, men som man ogsaa selv tror paa. For – naar først den ene føler et Savn, en Mangel, – føler at en anden end Ægtehalvdelen kan yde Forstaaelsen, Tilfredsstillelsen – ja, saa maa der jo være noget iveien med det hele, og saa bliver det næsten aldrig ved dette ene, men mer og mer følger med, – ganske som naar der gaar Hul paa Sækken: først hopper en Ert – en liden uskyldig gul en, saa tre, saa ti – ti – ti – – drysser de ud af det lillebitte Hul, indtil Sækken hænger tom og slap.

[133] **Fru Sandberg** (*reiser sig bevæget*).

Man maa være stærk fra først af.

Frøken Svendsen.

Ja – der er mange, som tror paa, at Sækken maa gjøres stærk. Jeg er nu af

den Formening, at man ikke bør forvare alle sine Erter i en Sæk.

Fru Johanne.

Forklar mig –

Frøken Svendsen (*ler*).

Aa – Frue! jeg ved ikke andet, end hvad jeg har ladet mig fortælle. Men jeg skal med Fornøielse fortælle, hvorledes jeg tænker mig det –: En Kvinde bliver en lille Smule kjed af sin Mand, uden at hun selv ved af det.

Fru Johanne.

Men af hvilken Grund?

Frøken Svendsen.

Jo! – fordi Manden er bleven en lille Smule kjed af sin Kone, uden at han selv ved af det.

Fru Johanne.

Men man maa vide, hvem der begyndte, – hvis Skyld det var?

Frøken Svendsen.

Jeg har ladet mig fortælle, at saalænge Verden har staaet, er det næsten aldrig lykkedes ^[134] at paavise, hvem der begyndte. Det synes at opstaa paa en gaadefuld Maade – gjensidigt og samtidigt, – og derfor har jeg tænkt mig, om det paa en eller anden Maade kunde staa i Forbindelse med Elskoven, som er saa skjødesløs.

Fru Johanne (*ler*).

Kjærligheden – er den skjødesløs? – aa ja! De kan have Ret. De mener, at naar to saaledes blive kjede af hinanden, saa kommer det af en Skjødesløshed hos den ene –

Frøken Svendsen.

– eller rettere: det viser sig for den ene som en Skjødesløshed hos den anden og omvendt – gjensidigt – overkors (*med Fingrene*) – forstaar De. Og denne

Skjødesløshed er meget krænkende – fremdeles overkors –, saa at begge kan trænge til den Trøst, som kaldes Afvexling.

Fru Johanne.

A – Afvexling –

Frøken Svendsen.

Og tænk Dem nu – Frue! Ægteskabet, som har lovet saa meget, – eller hvis De tillader mig at vende tilbage til mine Erter: tænk Dem denne Sæk, som har Ord for at være saa uhyre stærk og vel sammensyet, – ^[135] hvilken Skræk for en brav Husmoder, naar hun hører den første Ert trille henad Gulvet.

Fru Johanne (*ler*).

De gjør mig ganske uhyggelig med Deres Erter.

Frøken Svendsen.

Først tænker hun: hvilken Skuffelse! men et Øieblik efter tænker hun: hvor han har skuffet mig!

Fru Johanne.

Og saa? – hvad saa? – dette morer mig.

Frøken Svendsen.

Ja – fra det Øieblik bidrager alt til at forøge Skuffelsen; Manden, som ingenting ser, er oprørende skjødesløs, og lige ved Haanden staar Trøsten, – en Ven, som netop har den Interesse, Manden mangler – (*ser paa hende*) O – disse fælles Interesser – Frue! hvor ofte følger ikke en Kvinde i god Tro og fuldstændigt oprigtig en saadan fælles Interesse langt ind i Forviklinger og sammenfiltrede Følelser, af hvilke hun aldrig kommer klar.

Fru Johanne (*ivrig*).

Nuvel! – derfor siger jeg Dem, man maa være stærk og forsigtig fra først af, – aarvaagen og ængstelig –

[136] Frøken Svendsen.

Nei – tværtimod! man skal være sikker paa sig selv, og aldrig tænke paa, at man muligvis kommer for langt; naar man ikke er bange for at gaa over Stregen, saa er der ingen Streg.

Fru Johanne.

Men dette hænger ikke sammen; for lidt siden sagde De –

Frøken Svendsen.

Hvis nogen kom til mig og fortalte, han havde en sammenhængende Theori om disse Ting, vilde jeg le af ham.

Fru Johanne.

Men – hvis De nu selv blev gift – Frøken Svendsen?

Frøken Svendsen.

Hvis jeg gifter mig – med en Mand, som jeg synes om – som jeg holder af, saa vil jeg ikke derfor indbilde hverken ham eller mig selv, at jeg saaledes vil gaa op i ham, at andre Mandfolk blive mig giftige.

Fru Johanne.

Men hvorledes skal jeg forstaa –?

Frøken Svendsen (*reiser sig*).

Finder De det ikke selv modbydeligt ^[137] altid at skulle være paa Post mod Dem selv? – og tror De virkelig, det er nødvendigt?

Fru Johanne.

Jeg ved sandelig ikke. Mændene –

Frøken Svendsen (*ler*).

Ja med Mændene er det en anden Sag; de maa saamænd holdes stramt. Mændene er saa forfængelige og saa hensynsløse; – de løber Linen fuldt ud, styrter til med alt, hvad de har, kaster andres Lykke paa Kjøbet, skyr ingen Skam

eller Løgn – og bagefter, naar de fortæller det, – for de fortæller alting –, saa kalder de det – en Erobring!

Fru Johanne (*lidt skarpt*).

De er svært klog – og erfaren.

Frøken Svendsen.

Aa nei – jeg har blot ladet mig fortælle et og andet.

Fru Johanne (*sætter sig*).

Men – vil De ikke tage Plads? – De kom forat tale med mig, – dog vel ikke om disse Ting? – hvorledes er vi egentlig komne ind paa dette?

Frøken Svendsen.

Ja – det maa De nok sige; – jeg tror, vi begyndte med min Plan om at gifte mig.

[138] Fru Johanne.

Nuvel, men (*med et Blik paa uhret*) Deres Planer – Frøken Svendsen! –

Frøken Svendsen.

De husker uden Tvivl, at det var Dem selv, der foreslog, at jeg burde gifte mig?

Fru Johanne.

Og De greb Anledningen til at udtale Deres Anskuelse om Ægtestanden, – jeg maa tilstaa: nogle underlige Meninger.

Frøken Svendsen.

Det skulde gjøre mig ondt, om De fandt mig uskikket for Standen; jeg havde gjort Regning paa Dem. Men det hænder jo – har jeg ladet mig fortælle, at man skifter Tanker, naar man først selv er indenfor. Og jeg har faaet et Tilbud idag – et godt Tilbud.

Fru Johanne.

Ah – et Tilbud.

Frøken Svendsen.

Det var derfor, jeg kom til Dem. En Dame i min Stilling kan næsten ikke – selv om hun gjør sig den allerstørste Umage –, faa Mændene til at forstaa, at hun kjender dem, og at hun har isinde at tage sig en Mand – ikke at lade sig tage af en. De er saa usigeligt gjennemtrængte af deres Uimodstaaelighed, at de kommer seilende en for en med ^[139] deres lille Tilbud, og de er yderst overraskede, naar man gjør Ophævelser.

Fru Johanne.

Man maa vel ogsaa være meget varsom?

Frøken Svendsen (*tørt*).

– hvorledes varsom?

Fru Johanne.

– ikke fæste Lid til ethvert overilet Tilbud.

(reiser sig, somom noget pludseligt faldt hende ind og ser mod Sovekammeret).

Frøken Svendsen.

Naturligvis, – og jeg beder Dem være overbevist om, at jeg ikke vilde uleiliget Dem, hvis det ikke var Alvor. – Hvad jeg vilde bede Dem om, var dette –

Fru Johanne (*urolig*).

Men dette Tilbud – er De nu ganske sikker paa –

Frøken Svendsen (*studser*).

– hvilket Tilbud mener De?

Fru Johanne.

Gud! hvad ved jeg? – Det, De nævnte; jeg fik det Indtryk, at det var noget nyt, – fra idag?

Frøken Svendsen.

Det er fra idag.

[140] **Fru Johanne** (*usikker*).

– nogle Ord paa Isen –

Frøken Svendsen.

For Pokker – havde jeg nær sagt. Man sorterer dem, – man faar dem i alle Grovheder – fra unge og gamle, fra ugifte saavel som fra gifte –

Fru Johanne (*farer sammen*).

– fra gifte! – det hænder ogsaa?

Frøken Svendsen (*ser paa hende*).

Ja – det ved Gud, det hænder.

Fru Johanne (*prøver at le*).

Men det er naturligvis bare Spøg.

Frøken Svendsen.

Det kommer ganske an paa, hvad man selv vil gjøre det til. Der er faa Mænd, som kan stanse paa Halvvejen – uden Hjælp.

Fru Johanne (*forpint*).

Men hvorom taler vi nu igjen? – jeg begynder at blive ræd Dem; hvad vil De mig? – hvorfor ser De saadan paa mig? – hvem er det, De taler om? hvem er det, som har gjort Dem dette Tilbud?

[141] **Frøken Svendsen.**

Jens Waage.

Fru Johanne (*synker ned i Stolen*).

Naa – Gudskelov!

Frøken Svendsen (*lader som ingenting*).

Men – som De siger – saadanne Ord paa Isen! – hellerikke er jeg i den Alder,

da man gaar ud en Formiddagsstund og forlover sig, – hellerikke har jeg nogen Mamma at løbe hjem til. Det var derfor, jeg følte mig saa ensom; – aa! man bliver saa træt og kjed af denne Kamp med Mandfolkene! saa kom jeg til Dem – Fru Sandberg! fordi jeg trængte til en Kvinde, et Bekjendtskab, i hvis Hus – under hvis Beskyttelse –

Fru Johanne (*rækker hende Haanden*).

Aa – Frøken! – hvorfor sagde De ikke det strax! – det kan jeg saa godt forstaa – (*lytter mod Entréen*) der kommer nogen! – det er Laura Friedemann.

Frøken Svendsen.

De vil altsaa hjælpe mig, være min Beskytter –

Fru Johanne.

Jeg vil være Deres Veninde, det vil jeg. Men vor Samtale tog saadan underlig Vending ^[142] – ikke sandt? – jeg forstod ikke rigtig – (*ser hende i Ansigtet*) nu, tror jeg, at jeg forstaa; og jeg takker Dem, fordi De kom til mig. – Godaften Laura!

Fru Laura (*kommer*).

Godaften! – Du ved, jeg vilde komme før de andre, forat faa tale med Dig; men jeg ser –

Frøken Svendsen.

Tillad mig nu Fru Sandberg at gjøre lidt Nytte i Spisestuen til Tak for Deres –

Fru Johanne.

Jeg skammer mig virkelig over, at De skal –

Frøken Svendsen.

Aa – det er mig en Fornøielse (*sagte til Fru Johanne*) – jeg maa jo nu tænke paa at lære lidt! – (*høit*) Jeg vil ønske Dem – Fru Friedemann, at De maa have ligesaameget Udbytte af Deres Samtale som jeg. – (*gaar ind tilhøre*).

Fru Laura.

Aldrig i mit Liv har jeg seet en saa insinuant Skabning!

Fru Johanne.

Men hys – Laura! – tænk om hun hørte det! –

[143] **Fru Laura.**

Det er mig ligegyldigt. – Johanne! – jeg er kommen, forat betro mig til dig; – hør du, jeg har det saa ondt, – jeg er skinsyg.

Fru Johanne (*staar et Øieblik forskrækket, og synker ned i Stolen*).

Laura!

Fru Laura (*hurtigt*).

Kom ikke og fortæl mig, at det er latterligt, at jeg ingen Ret har – ogsaa videre; jeg har fortalt mig det altsammen selv; – jeg ved, at jeg har ikke nogen Ret –

Fru Johanne.

Det glæder mig, at du ialfald erkjender det –

Fru Laura.

Men jeg kan ikke lade være; – at se paa, at han saaledes slipper mig ud af Hænderne –

Fru Johanne.

Sig ikke det – Laura! du overdriver –

Fru Laura.

Ja naturligvis; – saadant forstaar du ikke; men nu maa jeg tale ud; – du ved, naar jeg bare faar snakke, – du maa høre paa mig – Johanne.

[144] **Fru Johanne.**

Maa – jeg? Laura!

Fru Laura (*fortrolig*).

For – ser du! – jeg har gransket mit Hjerte helt tilbunds, – mens jeg klædte

mig; og rent ud sagt – saa tror jeg ikke, at jeg i Virkeligheden holder af ham.

Fru Johanne.

Sig dog ikke det; det er kun, fordi du er vred i Øieblikket: en Mand som han –

Fru Laura.

Ja – det siger jeg ogsaa til mig selv. Det er saa foragteligt! – det er altfor galt at se en saadan tage mig ham væk lige for Næsen – med de plumpeste Kunster –

Fru Johanne (*farer op*).

Nei – ved du hvad – Laura! nu er du uretfærdig.

Fru Laura (*ivrig*).

Jeg kalder det plumpe Kunster, at holde godt Venskab med mig og paa samme Tid ved alverdens Koketteri søge at lokke fra mig en Mand, som hun ser –

Fru Johanne (*heftig*).

Du siger ikke sandt – Laura! – det har jeg aldrig gjort.

[145] Fru Laura.

Hvad siger du?

Fru Johanne (*ude af sig selv*).

Jeg siger, det har jeg aldrig gjort.

Fru Laura.

Hvad har du aldrig gjort?

Fru Johanne.

Aldrig lokket din Mand – som du siger –

Fru Laura (*raaber*).

Min Mand! – Friedemann? – er det ham, du taler om?

Fru Johanne (*tager sig til Hovedet*).

Men Gud! Laura! hvad er dette? – du sagde, du var skinsyg; – jeg troede, du kom til mig, forat –; men saa sig mig dog, hvad er dette? – hvem taler du om?

Fru Laura.

Jens Waage.

Fru Johanne (*synker atter ned i Stolen*).

Og jeg som staar her og tror – det er forfærdeligt!

Fru Laura.

Saa forbauset er jeg aldrig blevet – i hele mit syndige Liv! Naar du tror, at jeg er skinsyg – saadan rigtigt – efter Loven^[146] og du forsvarer dig, saa maa du jo have ond Samvittighed – sig Johanne! har du ond Samvittighed?

Fru Johanne (*skjuler sit Ansigt*).

Nei – Laura! – du maa ikke tro – jeg forsikrer dig –

Fru Laura.

Hun har ond Samvittighed! – det er glimrende! og dette er min Friedemann! – min Ludvig!ⁿ¹ – den – den – (*slaar Hænderne sammen*) den Klodrian! (*halvhøit for sig selv*) At Frøken Svendsen roste ham, det kan jeg forstaa, det var bare, forat faa mig til at slippe den anden; men Johanne! – den dybe, skikkelige Johanne! sig mig du! – er han virkelig saa bedaarende (*ler*) besynderligt! – det har aldrig faldt mig ind.

Fru Johanne.

Hvor jeg skammer mig; – hvad maa du ikke tro Laura; men du maa ikke være vred –

Fru Laura.

Tænk vred! (*pludseligt*) Det kommer forresten an paa, hvor langt I ere komne! dersom Ludvig – men Gud! naar du har ond Samvittighed, saa maa jo han have endnu værre; – det har jeg ikke tænkt paa – (*ser paa Fru Sandberg*) det har han

naturligvis! nu gaar det først op for mig: det er jeg, som er ^[147] den bedragne, og saa gaar jeg omkring med ond Samvittighed! disse Mænd!

Fru Johanne.

Men Laura, du overdriver; hør dog et Øieblik –

Fru Laura (*ivrig*).

Her gaar jeg og tror, han er det skikkeligste Faar paa Marken, og saa er han maaske en farlig Gedebuk, som maa bindes – bindes –

Fru Johanne.

Hys! der er nogen i Entreen – (*raaber*) Værsaagod! (*Damerne vender sig mod Døren*).

Waage.

Undskyld Fru Sandberg; – godaften Fru Friedemann! – jeg ved, at jeg kommer for tidligt –

Fru Johanne (*skjuler sin Bevægelse*).

Aa – det gjør ikke noget; De er meget velkommen Hr. Waage!

Waage.

Jeg ber. Det var min Tanke at faa tale et Par Ord med Theodor før Selskabet kom; – jeg finder ham maaske i Kontoret (*vil tilhøre*).

Fru Johanne.

Nei – min Mand klær sig endnu; men jeg tænker snart, han maa være færdig; jeg skal se efter.

^[148] **Waage.**

Aa ikke for min Skyld; – det var en Bagatel (*Fru Sandberg ud til venstre*).

(*Pause*.)

De er ogsaa kommen tidligt Fru Laura!

Fru Laura.

Ja, jeg kom for en Stund siden –

Waage (*usikker*).

De ved, vi talte paa Isen – halvt i Spøg – om – om noget, som De skulde betænke Dem paa –

Fru Laura (*urolig*).

Aa – tal ikke om det! – jeg har faaet saa meget andet at tænke paa siden den Tid.

Waage (*lettet*).

Oprigtigt talt! saa har jeg ogsaa faaet saa meget andet –

Fru Laura (*hurtigt*).

Har De seet Ludvig?

Waage.

Jeg kjørte forbi ham inde ved Byen. Han var tilfods, og syntes at gaa i dybe Tanker.

Fru Laura (*halvhøit*).

– i dybe Tanker; – o disse Mænd!

[149] Waage.

Det var formodentlig et af disse vanskelige Problemer om Forholdet mellem Mand og Kvinde –?

Fru Laura.

Sandsynligvis var det saadant noget! – (*sagte*) og jeg, som ingenting har forstaaet!

Waage (*modigere*).

Jeg begynder at forstaa, hvor Samlivet med saadan en dydig Mand som Deres

–

Fru Laura (*fornærmet*).

Min Mand er sletikke dydig – Hr. Waage! det maa De ikke bilde Dem ind; –
tvertimod.

Waage (*tilbage*).

Ah – ber om Forladelse! –

Fru Johanne (*ind fra venstre*).

Her er Theodor.

Sandberg.

Undskyld Fru Friedemann! – velkommen Jens! – det var et Halstørklæde –

Fru Laura.

O – De behøver ingen Undskyldninger at gjøre; jeg kom med Vilje saa tidligt
forat tale med Johanne om – om Husholdningssager – ikke sandt?

[150] **Fru Johanne.**

Jo – jo vist – Laura! (*Fru Laura ler over hendes Forvirring*).

Waage (*trækker Sandberg tilvenstre foran Sofaen*).

Men jeg du – jeg kom, forat –

Sandberg.

Aa du, jeg forstaar; men jeg vil helst være udenfor. Du kom naturligvis efter
Aftale med Fru Friedemann; men saa var heldigvis Johanne her. Hør Jens! –
dine smudsige Affærer bliver tilslut –

Waage (*ivrig*).

Hør Theodor! – nu er jeg snart kjed af dette; jeg søgte dig, for at tale alvorligt
en Gang for alle, forat prøve at faa dig til at indse, hvor urigtigt du handler og
hvor dum du er, som –

Friedemann (*kommer ind fra Entréen; ser sig forvirret om*).

Jeg troede, jeg kom for tidligt!

Fru Laura.

Det gjør du ogsaa; – meget for tidligt.

Sandberg.

Velkommen Friedemann, – alle vore Gjæster ere saa elskværdige iaften. (*Friedemann og Fru Sandberg hilser uden at se paa hinanden; Fru Laura passer paa sin Mand*). Jeg er bange, vi sætter ^[151] Johanne i Forlegenhed; (*lægger – lidt ængstelig sin Haand paa hendes Skulder – hun smiler til ham*). Men du er jo i din gode Ret; Klokken er ikke fem endnu. (*Waage nærmer sig og de tre fortsætter, staaende foran Kaminen*).

Fru Laura (*trækker sin Mand frem*).

Du kom, forat tale med Johanne?

Friedemann.

Ja, – det var noget, jeg vilde – vilde – hm!

Fru Laura.

Du ser ud, somom du kom lige fra – Sprogforeningen.

Friedemann.

Sprogforeningen – Kjære? – der er jeg jo bare om Onsdagen.

Fru Laura.

– og Lørdagen.

Friedemann.

Nei aldrig – om Lørdag; du tar ganske feil – min Ven!

Fru Laura.

Saa? – saa jeg tar feil – min Ven! – hvad sagde du igaar – Lørdag Aften, da du vilde ud og kjøre i Maaneskin med Johanne? –

Friedemann (*befippet*).

Hys Laura! – det var – jeg skal siden forklare dig –

[152] Fru Laura.

O – de Mænd!

Fru Johanne.

Ja – nu er Selskabet samlet, men –

Waage.

Undskyld Frue – men Frøken Svendsen –?

Fru Johanne.

Hun kom først af alle; hun hjælper mig at dække Bordet.

Waage (*med et Blik paa Sandberg*).

Ah!

Fru Johanne (*til Waage*).

Hun er meget huslig – Frøken Svendsen. – Men jeg maa nok alligevel selv en Tur ud i Kjøkkenet, for – oprigtigt talt – saa havde jeg beregnet –

Fru Laura.

Og – jeg skal ogsaa hjælpe dig; – kom Johanne! (*tager hende med sig*).

Fru Johanne.

Jeg er virkelig bange, at jeg ikke kan love Mad før om et Kvarter eller saa (*ud tilhøre med Fru Friedemann – Herrerne bukke o. s. v.*).

Waage (*ærgelig*).

Det lader formeligt, som hun bor hos dig nu – Frøken Svendsen.

[153] Sandberg.

Paa ingen Maade – Jens! hun kom saa tidligt, forat tale med Johanne.

Waage.

Med din Kone? – hvad skulde det betyde?

Sandberg (*urolig*).

Ja, viste jeg bare det! – du har kanske forplumret mere end du tror med dine smudsige Af–

Waage (*glad*).

Ah! – du trækker dig tilbage! – du har tabt – he?

Sandberg.

Tabt? – aldeles ikke – min Ven!

Waage.

Saa er du bleven bange – he?

Sandberg.

Paa ingen Maade – paa ingen Maade, du maa ikke bilde dig ind –; men tag dig iagt: Friedemann hører os.

Waage

Bah! – vi er mellem Mandfolk. Desuden er jeg vis paa, han har seet det for længe siden; du opførte dig jo saadan paa Isen, at et blindfødt Barn maatte se; – ikke sandt? – Hr. Friedemann! – De har seet det?

[154] Friedemann (*har pirket i Ilden; slipper Ildtangen*).

Hvad behager? – jeg! – hvad har jeg seet?

Sandberg (*ivrig*).

Du har naturligvis seet, hvorledes Waage hænger efter Frøken Svendsen med den mest nærgaaende Kurtise; – det er forargeligt – ikke sandt? Ludvig.

Waage.

Hør Sandberg! – dette er en temmelig dristig Spøg – selv mellem Mandfolk. Det forholder sig nemlig aldeles modsat – Hr. Friedemann! –

Friedemann.

Det skulde altsaa være Frøken Svendsen som –

Waage.

Nei vist ikke! men det er ham – ser De – denne Ægtemand og Familiefader, – Principal ovenikjøbet; – o – et gammelt Afskum – siger jeg Dem.

Sandberg.

Tro ham ikke – Friedemann! – du kan selv begribe, at jeg maa beskytte en ung Dame i min Forretning –

Waage (*ler høit*).

[155] Sandberg (*griber Friedemann i Armen*).

Tror du, jeg var istand til sligt? – du Friedemann, som kjender mig?

Friedemann (*gjør sig lempeligt løs*).

Kjære Theodor! – i disse Ting kjender man neppe sig selv.

De to andre.

Han ogsaa!

Friedemann.

Jeg mener bare, at jeg vil ikke – jeg kan ikke være Dommer i en saadan Sag.

Sandberg (*studser*).

Hvorfor kan du ikke det? – Friedemann!

Waage (*med en lille ondskabsfuld Hentydning mod Sandberg*).

Jeg troede netop, det var Deres Studium – saadanne Forviklinger?

Friedemann.

Theoretisk – Hr. Waage! – eller snarere statistisk-moralsk.

Waage.

Men dette er et herligt Exempel – i høi Grad umoralsk; det kan ikke være bedre. Nu skal De netop høre og dømme; kanske kan De endnu redde vor stakkels fælles Ven.

[156] Sandberg (*flot*).

Aa – du skal ingen Sorg have for mig; det er ikke første Gang, jeg klarer Pynten.

Waage.

Ja hør nu bare! – et gammelt Afskum, – som jeg siger.

Friedemann.

Oprigtigt talt – Theodor! – saa var du svært optaget af hende idag – paa Isen – hm?

Waage.

Ja – dengang var han modig nok; nu lader det til at være gaaet af ham; han er ræd – tror jeg.

Sandberg (*ivrig*).

Paa ingen Maade, – paa ingen Maade; du maa ikke bilde dig ind –

Friedemann.

Men Theodor! – det kan dog umuligt være dit Alvor?

Sandberg.

Alvor? – hvad mener du med det?

Waage.

O Moses! – hør ham! – nu ved han ikke længer, hvad Alvor er!

[157] Friedemann.

Men nu De – Hr. Waage! – ja undskyld! jeg skal jo være Dommer, – Deres – Deres Hensigter –?

Waage.

Tja! – De ved –, man er Ungkarl, – sin egen Herre –

Sandberg.

Hører du – Friedemann! – en Libertiner! o du skulde bare vide!

Friedemann (*ser fra den ene til den anden*).

Ja, jeg maatte virkelig vide lidt mere, forat være en retfærdig Dommer. Men – tillad mig et Spørgsmaal: foreligger der fra nogen af mine Herrer – et – et Tilbud – eller noget lignende, som binder; – du Theodor! – har naturligvis ikke? –

Sandberg (*urolig*).

Nei, hvor kan du tro –

Friedemann (*ser paa Waage*).

Waage.

Jeg? – haha! – tror De jeg er saadan til at bære bort i en Sypose? – nei – nei!

Friedemann.

Nuvel, saa vil jeg foreslaa en rimelig ^[158] Løsning. Du Theodor! opgiver de Chancer, du maatte have; – og De Hr. Waage gifter Dem i al Anstændighed med Frøken Svendsen, hvis hun vil have Dem.

Sandberg (*vigtig*).

Ja det maa du nok sige; hun tar ham s'gu aldrig; men alligevel – det er haardt nok for mig at opgive –

Waage.

Nei hør, ved du hvad – min Ven! hvad det angaar: at opgive, saa tror jeg – oprigtigt talt ikke, du behøver at klynke. Men forlange af mig – saadan uden videre sætte mig Ægteskabet paa Struben – det er haardt – Herre Dommer!

Friedemann (*mellem dem*).

Her bliver hverken Formildelse eller Benaadning; slaa til, saa er den Sag iorden.

(De vil gjerne begge; men ingen vil være først, indtil de samtidigt rækker Haand.)

Sandberg (*ædel*).

Saa tag hende da; – jeg trækker mig tilbage.

Waage.

Va banque! – jeg gifter mig.

[159] **Friedemann** (*glad*).

Se det var Ret!

Sandberg (*hvisker*).

Du er glad, at du faar ham anbragt.

Friedemann.

Jeg? (*forstaar piudselig*) Men Theodor! – tror du virkelig –?

Waage (*søger at skjule, at han igrunden er uhyre lettet*).

Det var en Fandens Historie! – at dette skulde hænde mig!

Sandberg (*ligesaa*).

Ja jeg ærgrer mig igrunden over min Godmodighed; men du kan være glad Jens. Ægteskabet er ikke saa galt endda, – ikke sandt? – Friedemann!

Friedemann.

Ja du, jeg har nu læst saa meget om disse Ting og seet adskilligt.

Sandberg (*blinker til Waage*).

Naturligvis maa man passe paa; holde Panden klar og fri for – for –

Friedemann.

– Forhøininger. (*De ler*).

[160] **Waage.**

Ah ja! – det er vist et smukt Kompagni, jeg skal ind i; (*klør sig i Hovedet*) naar jeg bare forstod –

Friedemann.

Kvinden – kanske? – opgiv det heller strax; hun kan kun opfattes under Kategorien Overraskelse. Kvinden er Overraskelsen – indprent Dem dette, saa vil intet i Verden kunne overraske Dem.

Sandberg (*munter*).

Det var godt sagt – Friedemann!

Waage (*overlegen*).

Alligevel kan man styre dem; det er utroligt, hvad man kan udrette, naar man forstaa sig paa Fruentimmerne.

Sandberg (*stemmer strax i*).

Ja du har Ret Jens! den, som har det rette Haandelag –

Friedemann.

Men forstaa dem – saadan rationelt, det er en lang Kunst.

Sandberg (*flot*).

Bah! – naar man har prøvet lidt af hvert, saa –

[161] Waage.

Tja, jeg siger det samme; kjender man ti, kjender man Resten.

Friedemann.

Det er nu alligevel et skjønt og interessant Studium.

Waage.

Mener De nu ogsaa bare theoretisk – eller rettere statistisk-moralsk?

(*De ler.*)

Sandberg.

Ja – og alle de Historier, man hører –

Waage.

– og oplever.

Friedemann (*ser sig om*).

De har hørt om Apothekeren?

Sandberg.

Oh! Oh! igaar! – hele Børsen var færdig til at revne.

Waage.

Det minder mig forresten om en lignende Historie, som passerede mig i – i min Ungdom.

Sandberg (*flot*).

Naturligvis; saadant kan ofte hænde – ikke sandt? – jeg mindes selv –

[162] **Waage** (*ser sig om*).

Jeg kjendte engang – (*de stikker Hovederne sammen, han hvisker*) – aa hun var deilig; (*smælder med Tungen*) – men hun havde den Eiendommelighed (*dæmper Stemmen: de andre lytter og gjør smaa Bemærkninger. Hvergang han hvisker ler de med øgende Munterhed. Friedemann ryster af og til paa Hovedet; men hører ivrigt efter*).

Waage.

Men – ser De – saa hænder det sig en Aften (*hvisker*)

Sandberg.

– ho – ho!

Waage.

– og i den Anledning maatte jo jeg – (*hvisker*).

Friedemann.

– naturligvis! –

Waage.

Men nu vilde Ulykken, at just samme Aften – (*hvisker, de ler*) og deraf blev jo

Følgen – *(hvisker)*.

Friedemann *(uhyre ivrig)*.

Hvad behager – Knappenaal?

Waage.

Neinei – *(hvisker videre, mens de ler og gotter sig, indtil Damerne kommer ind fra høire)*.

Fru Johanne.

Det glæder mig, at Herrerne morer sig.

[163] Fru Laura.

Men spørg bare ikke, hvad de ler af; – – jeg kjenner den Latter! – Det er vist nogle nydelige Historier – hvad? – Og du – Friedemann! – du er naturligvis midt oppe i det. – Du er bleven svært frivol i det siste – Ludvig!

Friedemann *(ængstelig)*.

Er jeg – Laura? – det var ellers din gode Ven Waage, som førte Ordet.

Fru Laura *(farer sammen)*.

– min gode Ven! – han ved alt! –

(De gaar alle lidt nervøse omkring fra først af; – søge at nærme sig eller undgaa hinanden. Alene Frøken Svendsen er rolig og smilende; hun tager en Lænestol foran Kaminen.)

Frøken Svendsen.

Det er kun vi Arbeidsfolk – Hr. Konsul! som forstaar at nyde saadan en Søndag fuldtud. Og – alligevel føler jeg mig i dette Øieblik næsten mere træt end en Hverdag.

Sandberg.

Det er efter Isen – Frøken! – den friske Luft og Motionen –

Waage *(træder til)*.

Og saa Fornøielsen; der er intet, som tar i den Grad paa Kræfterne som at

more sig.

[164] Frøken Svendsen.

De morede Dem vist ikke meget – Hr. Waage! – De synes endnu at have gode Kræfter. (*Til Sandberg, som vil trække sig tilbage*) Deres Eiendom – Hr. Konsul! har dog en henrivende Beliggenhed – her ved Vandet, saa nær Byen og alligevel fjernt nok til, at Deres Hustru kan føle sit Kongeriges Uafhængighed (*anviser de to Herrer en Lænestol til hver Side*).

Sandberg.

Jeg tror ikke, Johanne opfatter det paa den Maade –

Frøken Svendsen.

Men det vilde jeg, hvis jeg var Deres Hustru (*ser paa ham*). Hvis jeg var Deres Hustru, vilde jeg sige: Du Theodor – (*ler*) – ja saaledes kom det til at lyde! altsaa: du Theodor! du har din Forretning inde i Byen, – der raader du; her er mit Departement, – her raader jeg! – ikke sandt? – Hr. Waage!

Waage.

Jeg er vis paa, De vilde tale akkurat saaledes.

Sandberg (urolig).

Men det vilde ingenlunde være vel talt. Ægteskabet skal vel tvertimod bestaa i Ligheden og Fælleskab –

[165] Frøken Svendsen.

Bah! – Talemaader, som ingen af os ugifte tror paa – vel? Hr. Waage!

Waage (munter).

Jeg tror ikke paa nogen Ting!

Sandberg.

Nei du! vi ved, hvad du tænker om Ægteskabet; men at De – Frøken –

Frøken Svendsen (overgivent).

Jeg tror akkurat som Hr. Waage.

Sandberg (*irriteret*).

Ja, saa maa jeg rigtignok sige (*stanser*) –

Frøken Svendsen (*roligt*).

Tal kun ud; Klokken er ikke mere end fem.

Waage (*uwis*).

Hvad behager? – hvorfor siger De –?

Sandberg (*forvirret*).

Er Klokken fem? – Klokken fem (*reiser sig*) men Johanne! Klokken er fem! tror du ikke snart, vi faar Mad! de er vist sultne, vore Gjæster.

Fru Johanne.

Ja – det gjør mig ondt; men jeg er virkelig blevet et Kvarter forsinket –

[166] Frøken Svendsen.

Og det var først og fremmest min Skyld Frue! Men nu skal jeg prøve at underholde disse utaalmodige Herrer. Sæt Dem igjen – Hr. Konsul! saa skal jeg udvikle mine Anskuelser; – men det er ikke værdt, at de andre Damer hører det – (*De rykker nærmere og Samtalen ved Kaminen fortsættes dæmpet, men livligt. Imidlertid har Fru Johanne ordnet et og andet i Stuen; Fru Laura hjælper; de retter paa Gardinerne og Blomsterne ved det store Vindue i Baggrunden. Fru Johanne flytter en Bladplante frem til Blomsterbordet bag Sofaen tilvenstre. Friedemann, som har luret, benytter Anledningen til at nærme sig*).

Friedemann.

Jeg er meget ulykkelig over den Vending, vor Samtale tog imorges. Jeg kom saa tidligt, for at faa et Øieblik –

Fru Johanne.

Kom – sæt Dem; her er vi for os selv. Jeg har ogsaa tænkt meget paa det; først blev jeg saa forskrækket og –

Friedemann.

– ulykkelig?

Fru Johanne.

Ja – det var mig virkelig meget pinligt –

Friedemann (*ængstelig*).

Og nu vil De af bryde – vort – Forhold?

Fru Johanne.

Det tænkte jeg først, men senere –

[167] Friedemann (*spændt*).

– senere?

Fru Johanne.

– har jeg tænkt, at vi to – Friedemann er for samvittighedsfulde – eller rettere, vi er samvittighedsfulde nok; dersom alle (*holder øie med sin Mand*) – alle var saa – saa –

Friedemann (*følger hendes Blik*).

Aa – det behøver De ikke mere at bryde Dem om; det er iorden; Theodor er bleven fornuftig –; jeg har –

Fru Johanne (*afbryder*).

Har De? saa vil ogsaa jeg prøve – til Gjengjæld –

Fru Laura (*har iagttaget dem gjennem Blomsterne*).

Undskyld! – optager Fordærvelsen hele Sofaen? – eller er der en liden Plads for Dyden i Midten?

(*Fru Johanne rykker op i Hjørnet, Fru Laura i Midten og Friedemann paa den yderste Snip*)

Fru Laura.

Sidder du godt – Friedemann – du maa gjerne komme nærmere. Jeg synes,

du ser saadan efter din Mand – Johanne! han er vel ikke ogsaa bleven vidtløftig?
(*Friedemann gjør en lille Mine til hende*). Han ogsaa! – o de Mænd! ^[168] men nu
gaar det snart rundt for mig! – her er jo et helt Væv af hemmelige Traade; det
blir snart som det, du læser om – Friedemann! – dette nye Roderi paa x –

Friedemann.

Opoponax.

Fru Laura.

Snak Ludvig! – du ved godt, det er ikke noget vellugtende; du vil bare ikke
have, at jeg skal finde Ordet; men vent (*prøver*) Promix – Promix – Promisc – –

Frøken Svendsen (*ler høit*).

Men jeg tror formeligt, at jeg skræmmer Konsulen!

Sandberg.

Dersom jeg troede, det var Alvor, saa –

Frøken Svendsen.

De hører jo selv, hvor enig Hr. Waage er!

Sandberg.

Bah – han!

Waage.

Har jeg ikke sagt dig mange Gange, vi gaar tilgrunde af bare Dyd.

Fru Laura.

Dyd! – hvem taler om mig? – I ved kanske ikke – I derhenne ved Kaminen! at
her sidder Dyden – rigtignok midt i ^[169] Fordærvelsen; men (*ser fra sin Mand til
Fru Sandberg*) – alligevel paa sin rette Plads.

Friedemann.

Synes Frøken Svendsen, at Dyden tar overhaand?

Frøken Svendsen.

Nei desværre! – selve Dyden sygner hen – som alt, hvad der overvurderes.

Fru Laura (*gjør store Øine*).

Kan man overvurdere Dyden? – hun er modig – hvad?

Friedemann.

Mændene kan i alfald ikke klage over, at der stilles for store Fordringer til dem?

Fru Laura.

Nei – det ved Gud! o – de Mænd!

Fru Johanne.

Men mod Kvinden er man desto strengere. Det burde være ens – synes jeg –

Fru Laura.

Ja naturligvis! – ens for begge Parter – ikke sandt – Ludvig?

Frøken Svendsen.

Det skal blive ens – med Tiden; men det maa begynde med at blive mindre strengt for Kvinden.

[170] Fru Laura.

Oh! – hun er virkelig freidig!

Sandberg.

Men De vil dog indrømme – Frøken! – at en Kvinde, som – som – ja det er virkelig ikke saa let at tale om disse Ting.

Frøken Svendsen.

Hvorfor ikke? De mener, at en Kvinde, som ikke passer paa sig selv, mister sin Agtelse –

Sandberg.

– og fortjener at miste den.

Frøken Svendsen.

Men se Manden! – han mister ingenting.

Fru Laura.

Fordi vi ikke er strenge nok; fordi Mændene har forskaffet sig et Fribrev; de skulde brændemærkes – ligesom Kvinderne!

Frøken Svendsen.

O! – denne kollossale Brændemærkning! – skulde der ikke være kjøligere Midler?

Friedemann.

Men Frøken! – Konsekventserne af dette –

Fru Laura (*forklarende*).

Min Mand mener Børnene –

[171] Friedemann.

Nei – nei – Laura! – jeg mente theoretisk –

Fru Laura.

Aa hvad hjælper det, at du mener theoretisk; du ved meget godt selv (*han stanser hende; de hvisker sammen og ler*).

Fru Johanne.

De mener altsaa – Frøken! at Ligheden skal komme derved –?

Frøken Svendsen (*afbryder*).

Jeg mener Ligheden fremfor alt; det er hverken Strengheden eller Slapheden, men udelukkende Uligheden, som gjør, at dette evindelige ren eller uren, – tro eller utro spiller en saa modbydeligt stor Rolle i Livet.

Sandberg.

Men der er dog en stor Forskjel mellem Manden og Kvinden; Kvinden ligner mere –

Frøken Svendsen.

Kvinden ligner mest af alt Manden – Hr. Konsul! – og hun vil komme til at ligne ham endnu mere med Tiden.

Fru Laura.

Ih! det blir jo nydeligt! (*der lees*)

Frøken Svendsen.

Jeg mener: dette med Elskoven vil komme til at blive mindre væsentligt for os alle.

[172] Waage.

– mindre væsentlig? – nu forstaar jeg ikke –?

Frøken Svendsen.

Har De ikke lagt Mærke til, hvor enige de Gifte er om, at i Ægteskabet er det ikke Elskoven, som er det væsentlige.

Sandberg (*dydig*).

Det er det hellerikke; det er noget ganske andet og noget mere, som forbinder to – to rigtige Ægtefolk end den skrøbelige Elskov.

Frøken Svendsen.

Men hvorfor blir der da et saadant Skrig, naar Utroskaben kommer for en Dag; hvis Elskoven er saa skrøbelig, – hvorfor da skringe?

Fru Laura (*ivrig*).

Der er to – der er to Slags –

Frøken Svendsen (*ler*).

Jeg er bange, der er mange Slags – eller med andre Ord: her er en Forblanding. Elskoven fiffes op til en Religion med en hel Kultus af Dyd,

Afholdenhed og gjensidige Brændemærker, og saa skal Guden til Gjengjæld sikre sine rene Børn en varig og uforstyrret Lyksalighed! – Ak! føler vi ikke alle, ^[173] at det er formeget forlangt af den bekjendte lille Snottede, som skyder Folk med Pile?

Fru Laura.

Hun holder Tale.

Waage (*henrykt*).

En god Tale.

Sandberg.

Det synes jeg dog ikke –

Fru Johanne.

Jo Theodor! – der er noget modigt ved det, Frøken Svendsen siger; vi ere for ængstelige og mistænksomme.

Fru Laura.

Det kommer saamænd an paa, hvad Slags Mand man har.

Fru Johanne.

Men vi ere altfor mistænksomme mod os selv; vi forestiller os, at vi gaar paa Randen af en Afgrund, hvor der slet ingen er; naar vi havde mere Tillid til os selv, fik vi mere Tillid til andre. Jo – jeg begynder at forstaa Frøken Svendsen!

Waage.

Jeg forstaar ogsaa – saa godt –

Sandberg.

Du? – tror du, dine Begreber om dette er de samme som Frøken Svendsens?

^[174] **Waage.**

Nei, men jeg vil forbedre mine efter Frøknens Metode; men saa maa De tage mig under Behandling; – De maa – De maa tage mig – ja kort sagt: De maa tage

mig!

Fru Laura.

Gud! – jeg tror, han frier! – (*halvhøit*) saa vidt har hun bragt ham! – det intrigante–

Frøken Svendsen (*stanser Waage*).

Vent lidt! (*med et Blik paa Uhret*) Hr. Konsul! vi maa ikke glemme vor Forretning.

Friedemann

Nei – det er sandt! – fem, femten – før Sol gaar ned; Klokken er ti Minutter over fem.

Sandberg (*yderst forvirret*).

Frøken – jeg – jeg – har – som De ved – hele Tiden fundet, at denne Maade –

Frøken Svendsen (*reiser sig*).

Vi lader den Forretning falde – Hr. Konsul! – ikke sandt? – det passede igrunden ikke for nogen af os?

Sandberg (*lettet*).

Oprigtigt talt! – det var kanske noget overilet (*Fru Johanne gjør en Bevægelse*)

–

[175] Frøken Svendsen (*rækker sin Haand*).

Men vi vil være lige gode Venner for det – ikke?

Sandberg (*ser ængstelig mod sin Kone*).

Jo, ganske vist, – ganske vist – (*lusker af mod Baggrunden*).

Fru Laura.

Det var vist en underlig Kaffe – du Ludvig?

Friedemann.

Ja det var en Sort, som sjældent forekommer herhjemme.

Frøken Svendsen (*sætter sig igjen*).

Se saa – Hr. Waage! nu er jeg til Tjeneste; De vilde sige?

Waage

De ved godt, hvad jeg vilde sige; – men De afbrød mig, for De vil ikke høre –

Fru Johanne (*reiser sig*).

Jeg kan kanske hjælpe Dem – Waage!

(*Overraskelse.*)

Jeg har talt med Frøken Svendsen om Deres Tilbud –

Sandberg (*kommer frem igjen*).

Tilbud! – haha – altsaa –?

[176] Friedemann (*til Sandberg*).

Det tænkte jeg.

Fru Johanne (*gaar mod Frøken Svendsen*).

– og vi blev enige om, at De ikke var saa slem som De lader; – at De nok kan blive en taalelig Ægtemand – i gode Hænder.

Waage.

Tak – Frue! (*til Herrerne*) – ja mine Venner! – jeg vil ærligt tilstaa: jeg har gjort mange Tilbud –, og tigget længe; og hvis De nu vil have mig Frøken –

Frøken Svendsen (*reiser sig og rækker Waage Haanden*).

Jeg har jo desværre allerede forraadt min Hemmelighed – men ikke sandt? – Fru Sandberg! – han er indtagende – trods alt.

(*Mens Friedemann og Sandberg lykønsker de Forlovede trækker Fru Laura og Fru Johanneⁿ² fremover.*)

Fru Laura.

Du viste det! – men hvorfor sa' du det ikke dengang –

Fru Johanne (*usikker*).

Dengang troede jeg jo, du kom forat –

Fru Laura.

Ja, det er jo sandt; lad os glemme det. Hun maa saamænd gjerne have ham!
– har [177] du i dit Liv seet et Frieri – saa tørt, uden Duft af Poesi! Nei! – da var
Ludvigs noget andet!

(*De vender sig mod Gruppen ved Kaminen, der snakkes og lees*)

Sandberg (*trækker Friedemann frem til venstre*).

Friedemann! ved du hvad hun er? – hun er –

Friedemann.

– et Satans Fruentimmer?

Sandberg.

Nei! – hun er Fremtidens Fruentimmer.

Friedemann.

Gud naade vore Sønner!

Sandberg.

Ja du, jeg siger det samme. Nei – da langt heller som vi har det med den
gamle Kjærlighed; det er s'gu den, som bærer vore smaa – smaa –

Friedemann.

– Horn?

Sandberg (*forarget*).

Paa ingen Maade – paa ingen Maade! – du skulde virkelig vænne dig af med
det der! – Friedemann!

Waage (*foran tilhøre med Frøken Svendsen*).

Men hvorfor har De saa længe holdt mig [178] for Nar? – og nu tilslut tvunget
mig til at frie midt paa Torvet?

Frøken Svendsen.

Husk, De begyndte saa slet; – dette var Hævnen!

Waage (*kysser hendes Hænder*).

Hævnen er sød, – siger Salomo.

Fru Laura.

Du Ludvig! – hun er mig for klog – den Frøken! – mon hun ikke er en Smule
-- en Smule –

Friedemann.

– Enke?

Fru Laura (*tager hans Arm*).

Aa – du er glimrende – Ludvig! – tag mig tilbords; – vil du?

Friedemann (*forvirret*).

Ja – men –

(Fru Johanne nærmer sig sin Mand, saaledes at tilvenstre staar nu Sandbergs, Friedemanns i Midten og Waage med Frøken Svendsen tilhøre).

Sandberg (*meget ydmyg*).

Du Johanne – jeg ved ikke, hvorledes jeg skal forklare dig; – vi maa tale siden
–

Fru Johanne (*smiler*).

Vi vil slet ikke tale mere om det –

[179] Pigen (*kommer fra høire henimod Fru Sandberg*).

Frue! – der er serveret! (*trækker sig tilbage igjen*).

Fru Johanne (*muntert*).

Endelig! – tilbords mine Venner!

Sandberg (*halvhøit*).

Tag mig – Johanne! – jeg vil saa nødig have den anden –

Fru Johanne (*ler*).

Vi spiser jo sammen hver Dag; – lidt Afvexling – ved du; desuden maa du have mere Tillid til dig selv – Theodor! (*høit*) Frøken Svendsen! vil De følge min Mand; – jeg tager Friedemann! (*Friedemann kommer hurtigt*). Nu tror jeg, vi kan gaa tilbords med god –

Friedemann.

Appetit?

Fru Johanne (*ler*).

– jeg vilde sagt: med god Samvittighed.

Sandberg (*idet han byder Frøken Svendsen Armen*).

De har givet mig en drøi Lektion –

Frøken Svendsen.

Tilgiv! – det laa i min Plan!

[180] Sandberg.

Denne Plan, De nævner saa ofte; hvad var Deres Plan?

Frøken Svendsen.

Min Plan? – den var at ordne disse tre Par.

Fru Laura (*idet hun tager Waages Arm*).

Tro ikke, det er noget Tegn – Hr. Waage! – det betyder ikke noget.

– Friedemann

(*ler høit*).

De havde Ret – Frøken Svendsen! – – hun er s'gu vittig.

(*Tæppet falder i de siste Repliker; mens de tre Par gaar mod Spisestuen*).

Noter:

[n1](#). Ludvig] *rettet fra*: Ludevig (*trykkfeil*)

[n2](#). Fru Laura og Fru Johanne] *rettet fra*: Fru Laura Fru Johanne (*trykkfeil*)

Alexander L. Kiellands *Tre Par Lystspil i 3 Akter* er lastet ned gratis fra

bokselskap.no